

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

"САҲНАГА ЧИҚДИНГМИ, ОЛОВ БЎЛИБ ЁН!"

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ АРТИСТИ ЭРҚИН КОМИЛОВ
БИЛАН СУҲБАТ

Уни саҳнада ёки ойнаи-жаҳонда кўрсанг ҳам, кўча-кўйда учратсанг ҳам қандайдир диллинг ёришади. Ўзингга яқин олгинг, ёнига бориб: "Мен сизни танийман", дегинг келади. Танийман, дейиш - бу тан олиш, ижодини севиш, яратган ролларидан завқ-шавққа чулғаниш, демакдир.

Ха, Эркин Комилов муҳлис-лар юрагига ўзига хос овози, жўшқин ихроси билан кириб бора олган, "Э, отангга раҳмат! Баракалло!" - деган ўзбекона эҳтиромга сазовор бўлган санъаткор. "Отангга раҳмат!" - дейилганда шундай шижоатли, истеъдодли ва меҳнатсевар йигитни воёга етказган ота-она шаъни ва албатта у хизмат қилаётган отахон театр нуфузи, шуҳрати улуғланади. Ҳамза номи билан атайиб, эндиликда Ўзбекистон миллий театри бўлган Академик кошонамизда бундай юксак эътирофга эришган эҳ-ҳе, қанчадан-қанча буюк устозлар ижод қилишган. Дунёни лол қолдирган асарлар қўйилган. Ва бундан кейин ҳам шундай санъаткорлар бўлиши, яхши асарлар қўйилиши керак. Театрнинг отахонлиги, Академиклиги ҳам ана шунда!

Мен "Оила ва жамият" газетаси топирувиги биноан театрда кириб борганимда уни атоқли санъаткор Шукур Бурхоновнинг табаррук гримхонасига учратиб, ҳаяжонландим, суюндим. Чунки Шукур Бурхонов бир умр шу файзли, ораста хонада юзлаб ҳаётбахш қиёфаларга кириб, кейин саҳнага - кадрдон томошабинлар ҳузурига салобат тўкиб чиқиб борган, оташин олқишлар олган.

- Ҳар кун бу кутлуг осто-нага "Ассалому алайкум устоз!" - дея қўлим кўксимда кириб келаман, - дея фикримни қувватлаб, сўз бошлайди Эркин Комилов. - Мана шу чи-

ройли гулларни ҳам устоз хотирасига атаб парваришляпман. Ана, устознинг Шох Эдип ролдаги бетакрор суварти. Бу улугвор қиёфа, бу талабчан нигоҳ юрагимдаги ўтти аланга олдиради. Ижодга чорлайди. Ҳамон устознинг: "Саҳнага чиқдингми, олов бўлиб ён! Рост гапир, рост кул! Рост ийгла! Саҳнада сени гўзал кўрсатадиган нарсаси буюрагин! Ха, юрагин!" - деган ўгитлари қўлғим остида жаранглаб туради. Бу оташин руҳ, бу талабчан нигоҳ ҳамма вақт ёдимда, қалбимда!

С.М. - Яшанг, Эркинжон, кам бўлмайсиз. Сизнинг 1968 йиллар Санъат институти тамомлаб, шу театр-га келган чоғларингиздан бошлаб, Шукур Бурхон э-тагидан маҳкам тутганингизни яхши биламиз. Устоз кўрган, устоз дуосини олган, устоз руҳи қўллаётган муносиб шоғирдсиз!

Э.К. - Сора опа, Наби акалар, Олим Хўжаев, Фани Аъзамовлар ҳам, режиссёрларимиз ҳам мендан ёрдамларини аяшмаган. Дўстларим Ёқуб Аҳмедов, Пулат Саидқосимов, Рихси Иброҳимова, Толиб Каримов ва бошқалар доим қўллаб, камчилигимни вақтида юзимга айтиб, ютқуларимни табриклашди. Шу театр, шу ҳамкасбларим мени тарбиялади, элга танитди.

С.М. - Шу топда Сора Эшонтўраеванинг сиз ҳақингизда менга айтганлари ёдимга тушди. "Эркинжон водий фарзанди. Андижоннинг тоғлик қишлоғида ту-гилган-да! Тоғликларга хос ғайрати, одамшавандалиги ва бироз чапанилиги бор. Яратган ролларида ана шу хусусиятлари ялт этиб кўри-нади", - дегандилар. Ҳақиқатан ҳам сизнинг ўша "Гирдоб"даги олим бўлиш учун оламча қийналган тўғри сўз Азиз Қосимов ро-

лингизни, "Абадият қону-ни"даги ҳаётсевар Бачана, "Олтин девор"даги дово-рак, қаққон Қиличбек, "Кел-лилар кўзғолони"даги шад-дот мухбир йигит, "Уйлани-ш"даги галати куёв, "Диб-нат", "Сўнгги ўк", "Шох Эдип", "Фауст", "Абулфай-зхон"... Хуллас 200дан ор-тиқ асарлардаги, бадий фильмлардаги, "Оталар сўзи"даги ранг-баранг чи-қишларингизни кўрганда ус-тозлар башорати ҳақ эканли-гига ишонамиз. Ҳар биринда юрагингиз ўти, истеъдодин-гиз гуллари ва самимийлик барқ уриб туради... Сиз санъатга ёшлиқдан қизиқ-қанмисиз? Қандай оилада катта бўлгансиз?

Э.К. - Серфарзанд, оддий деҳқон оиласида. Мол-қўй боқишми, қурилишми, дурадгор-ликми, қишлоқда нимаики хунар бўлса, ҳаммасини чоқ-қиллаб юриб, бажариб, катта бўлганман. Онам раҳматли, ис-мларни Хайринисо, нозик таъб, санъатга қизиққан, юмшоқ кўнгул аёл эдилар-да. Томоша-ларга бориб туришни севарди-лар. Мениям ўспирин йигит чо-ғимдан вилоят театри спектак-лларида олиб борганлар. Ана ўшанда юрагимга чўғ тушган. Дадам раҳматли Комилжон қори Хусанов ҳам маънавияти жуда юксак инсон эдилар-да. Юмушлари ҳар қанча кўп бўлмасин, китоб ўқишга вақт топардилар. Тошкентга бизни-кига келганларида ҳам дўкон-ларни бир айланиб, ўзларига ёққан китобларни харид қилардилар. Шукур, икковлари ҳам таббарук ёшга етиб, ме-нинг яхши-ёмон кунларимга шерик бўлиб, яшади. Оллоҳ раҳматига олган бўлсин.

С.М. - Ўз оилангиз, фар-зандларингиз ҳақида би-лишга қизиққанлар кўп.

Э.К. - Эҳ, Санъат опа, оила ҳақида гапириш кўп воқеалар-ни ёдимга солиб қўяди... Би-

ринчи фарзандларим Фотима билан Зухра ўз оналари Эъти-борхондан жуда эрта қолишган. Кейинги рафикам Мўътабар-хон уларга меҳр бериб катта қилди. Биргалашиб, Фотима-Зухраларни турмушга узатдик. Мўътабархон ўзи ҳам Ди-лафрўз, Дилфуза, Шахноза ва Азизжонларга она бўлди. Кей-ин кутилмаганда Мўътабархон оғир касалликка чалиниб 44 ёшида оламдан ўтди. Бу воқеа менга қаттиқ таъсир қилди. Яшашнинг қизиғи қолмагандек туюлди. Лекин фарзандларим-нинг мунғайиб қолганларини кўриб, уларнинг менга суяниб, мендан меҳр-мурувват кутиб турганларини ҳис этиб, яша-шга қарор қилдим. Уларнинг кўзёшларини артдим. Ҳам ота, ҳам она бўлдим. Кейинчалик Махбубахонга уйландим. Толе-имга Махбубахон ҳам яхши она, меҳрибон, ораста уй бе-каси бўлиб қикди. Фарзандла-рим ва набираларимдан ширин сўзини, меҳрини аямаяди. Ди-лафрўз ва Дилфузани узатди. Мана ҳозир кенжа ўғлимиз ҳам бор - олти ёшда. Исми Аваз-бек.

С.М. - Оилангизни ярат-ганнинг ўзи энди паноҳида асрасин. Кўша-қариб, ува-ли-жували бўлиб юринглар! Албатта, бешта қизни катта қилиб, ўқитиб, ҳаётга тай-ёрлашнинг ўзи бўлмаган-дир-а, Эркинжон?

Э.К. - Қизларимга водийга хос тарбия бердим. Ҳаёли, иб-оли, яхши муомалали, меҳ-мондўст бўлишга ўргатдим. Турмуш ўртоғини, қайнона-қай-нотасини эъзозлаш, ҳурматла-рини жойига қўйиш, орасталик, пазандаликка алоҳида эътибор бериш бурч эканлигини ўқит-дим. Шукур, қизларим тушган жойларида тиниб-тинчиб, бола-чакали, бахтли бўлиб кетиш-ди. Қудалар яхши, зўр! Куёв-ларим ўзимга ўхшаб андижон-лик, мард йигитлардан. Катта қўвдим Жамолиддин республи-ка ички ишлар вазирлигида бўлим бошлиғи. Ойбек қўвдим - таниқли ошпаз. Абдумутал қўвдимиз - дурадгор уста, қўли гул йигит. Яна бир қўвдим - Ва-лижон Шамсиевни биласиз, қизиқчи, санъаткор. Ҳаммамиз тўплансак борми, қаҳ-қаҳа-ю, ҳазил-мутуйибдан деразалар нақ зириллаб кетади.

С.М. - Ўғил-қизларингиз ўқимишли, касб-хунарлими?

Э.К. - Фотима қизим ўқитув-чи, Зухра филолог, Дилафрўз кандолатчи, Дилфуза чевар, Шахноза эса шифокор. Азиз ўғлим ҳуқуқшуносликка ўқи-пти. Авазбек балким санъаткор бўлар...

С.М. - Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

Э.К. - Бўш вақтимни оила, бола-чакамиз билан табиат қўйнида ўтказаман. Тоғларга чиқиш, спорт билан шугулла-ниш жону дилим. Боғ-роғни, деҳқончиликни, гулларни се-

ваман. Қирқ сотиҳ ерим бор. Шоли, бугдой экиб, ун-гуручни ўзимиз етиш-тирамиз. Тегирмоним ҳам бор. Бу ишда укам Акрам-жон, келинимиз Мисрий-хон, жияним Илҳомжон ёр-дам беришади. Ўғилларим-нинг ҳам ким бўлишлари-дан қатъий назар ерга, элга меҳр қўйишини, она- таби-атни севишини жуда-жуда истайман. Ха, яхши яшаш учун доим олдинга инти-лиш, ҳаракатчан бўлиш, ерни, элни, Ватанни се-виш керак!

С.М. - Сизга нима ёқмайди-ю, нима маъқ-ул келади? Орзу-ҳавас-ларингиз...

Э.К. - Лоқайдлик, ноҳақ-лик, манманлик ёқмайди. Ивбодан узок юргим кела-ди. Бекор ўтиришни жуда ёмон кўраман. Хушмад билан бирон нарсасга эри-шиш-табиатимга ёт. Одам-ларнинг эса адабиётга, санъатга, тарихимизга қизиқиши ортиб бориши-ни жуда-жуда истайман. Мисол учун Англияда санъ-ат, адабиёт, тарих музейла-рига кириш фалон доллар туради. Шу пулга бозордан анча-мунча нарсаси ола-са бўлади. Лекин бозорга эмас, музейга кириш талаб-горлари кўпчилиги менга жуда ёқади. Қани энди бизда ҳам шундай бўлса. Агра шаҳрига борганимда эса Тожмаҳалли кўриб, ҳавасим келди. Ана ўша ко-шона ўзимизда қурилиши мумкин эди-ку... Орзуга келсак, халқимиз ҳаётдан ёзилган "Қиёмат қарз" каби мумтоз драматик асарлар бўлса ва ана Шек-спир трагедияларига му-ро-жаат қилсагу, мураккаб ха-рактердаги образлардан бирини ижро этсам...

С.М. - Сиз "Абадият қонуни" асарингизда Ба-чана ролда шундай деган эдингиз: "Инсоннинг юраги унинг танасидан юз баравар оғирроқ. Шу даражада оғир-ки, уни бир ўзи кўтаролмайди. Демак, биз одамлар ти-рик эканмиз, бир-бири-мизнинг юракларимизга мадад бўлишимиз керак. Сиз - менга, мен - бошқа бировга. Бошқа биров эса ана бошқасига. Ана ўшанда яшаш осон бўла-ди". Ҳа, Эркинжон, сиз-нинг орзуларингиз амал-га ошувиди ҳам аввало ўз ҳаракатингизга ва энг му-ҳими атрофингиздаги кишиларнинг мадади жуда-жуда зарур.

- Суҳбатингиз учун та-шаккур. Санъатингиз-ижодингизга юксак пар-возлар тилаб қоламиз.

Санъат МАХМУДОВА
суҳбатлашди

ҚАЛБИ ГЎЗАЛ БЎЛСИН ИНСОННИНГ

Муборак Юнусхўжаева тарих фанлари номзоди, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

- Муборак опа, тўғриси айтсам, сизга ўз ёшингизни бериш қийин. Бунинг бирор сирини борми?

- Сирин... (кулади) меҳнатда бўлса керак. Оиламизда 7 фарзанд эдик, энг каттаси бўлганим учун укаларимга қараш, уй ишларининг ҳаммасини ўз зиммамга олишга ҳаракат қилардим. Онам, "Мен ўқимадим, энди сизлар ўқинглар"; деб ўқиш учун барча шариитни яратиб беришга интилардим.

Онам орзу қилганидек, ҳаммамиз олий маълумотли, касб-корли бўлиб етишдик. Меҳрибон онажоним Собирахон ая, ҳозир 89 ёшда. Хали ҳам бизга қуюнча. Шу ёшда ҳам хотираси зўр, бирор марта гапларидан адашмайди.

Шу ўринда мен бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Мана 5 йилдирки, Муборак опанинг турмуш ўртоғи оғир хасталик туфайли тўшаққа миҳланган қолган. Опа унга қўлу оёқ, тилу забон, доим парвона. Тақдир шу ёшда ҳам, турмуш қурганларига 47 йил

бўлса-да, эру хотиннинг бир-бирига садоқатини синаяпти. Аввал ҳам бир синовдан ўтишган эди улар...

- Анвархўжа акам билан турмуш қурганимизда биздан бахтиёр киши йўқ эди, - дея ўша кунларни хотирлайди опа.

- Аммо 6 йил фарзанд кўрмадик. Кечалари уйқум келмай, йиғлаб чикардим. «Наҳотки, шундай ширин турмушим бузилиб кетадими», деб эзилардим. Бир куни Анвархўжа акамга: «Ҳаётимиз бундай давом эттиши мумкин эмас. Икки киши бахтсиз бўлмасин. Мен розиман, ажралишайлик. Сизни бахтиёр кўрсам мен учун катта бахт», - дедим. Шу кеча иккалаимиз ҳам йиғладик. Анвархўжа акам эрталаб туриб: «Бир туш кўрдим. Узоқдан бир чироқ кўриниб турган эмиш, худо хоҳласа ниятимиз амалга ошадими», - деди севиниб. Чиндан ҳам кўп ўтмай фарзандли бўлдик. Ўғлим Муродхўжа туғилганда қувончимиз оламга симаган. Кейинчалик ҳазиллашиб: "Тўшингизда иккита чироқ кўрмаган экансизда ўшанда, ўғлимизга шерик бўларди", - дейман. Худога шукр, ўғлим битта бўлса ҳам унгага татийди. Ҳозирда иккисодчи бўлиб ишлайди. Келиним Гулнорахон шифокор, жуда ақли, мулоҳазали. Набираларим Саидзимхўжа ва Дилшодхўжа талаба, бизга жуда меҳрибон.

- Сизнингча, бугунги кунда фарзанд тарбияси, ёшлар маънавиятида қандай муаммолар учраяпти?

- Фарзанд меҳрли бўлиш зарур, аммо қаттиққўллик ҳам керак. Ота-онамиз ҳар биримизни ширин-шарқ мевадорнинг номи билан атар эди. Шу билан уларнинг меҳр-муҳаббатини ҳис қилар эдик. Айни пайтда меҳнатсеварликка ўргатар,

Оиламиз меҳмони

ёлғончилиқни кечирмасдилар. "Нимани эксанг, шуни ўрасан", дейди доно халқимиз. Агар ота-она фарзандининг бирор нотўғри жиҳатини кўрса, аввало тарбияда ўзи йўл қўйган хатони излаши керак. Болаларимизга ўз ҳаётимиздаги, тарихимиздаги қадриятларни, урф-одатларимизни етказиб берадиган манба эканлигимизни унутмайлик. Шарқона одобда, ўзбек оиласида, айниқса қариялари бор хонадонда вояга етган фарзанд тарбияси ўзгача бўлади. Бугунги кунда аъналаримиз ўзгариб, одатларимизда меъёрдан чиқишлар кўпайиб кетаяпти. Айни пайтда бу ёшлар тарбиясига салбий таъсир ўтказди. Қизларимиз ифрат-назокатни унутмаганларидагина гўзал кўринадилар.

- Муборак опа, умрингиз Ўзбекистонимизнинг тарихи, бугуни, келажигини ўрганишга сарфланди. Жамоат ишларида фаолсиз "Ҳаётда ўзим орзу қилган чўққиларга эришдим", дея айта оласизми?

- Албатта. Аёл аввало оналик, рафиқалик, уй бекалик касбини чуқур эгалламаса, олимлиги ўзига ярашмайди. Фаолиятим давомда 1 та монография, 10 дан ортиқ рисола, кўплаб илмий мақолалар ёздим. Турмуш ўртоғим билан соҳамиз, дунёқарашимизнинг муштараклиги ҳар қандай муваффақиятга раво йўл очиб берган...

Ўртимизнинг фидойи аёлларидан бири Муборак Юнусхўжаевага "Ҳаёт йўлларингиз яна ҳам нурафшон, умрингиз шодликларга тўлиб юрсин", - деб тилак билдириб қоламиз.

Хулқар ҲОТАМБОВЕВА
суҳбатлашди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

С.Т.Иномовани Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари - Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитасининг раиси этиб тайинлаш тўғрисида

Светлана Турсуновна Иномова Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари - Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитасининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И.Каримов.

Тошкент шаҳри
2004 йил 28 январь

ТАНИШИНГ:
ЗУЛФИЯ

МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

Иллина АНТОНИНА - Наманган вилояти Халқ таълими бошқармасига қарашли вилоят ёш сайёҳатчилар ва йлқашунослар марказининг "Этнография" тўғараги раҳбари. Антонина ёшлигидан шеърлар ёзади. «Баҳорда ҳамма нарсаси уйғонади», «Севини асран!», «Мен шундайман», «Қувноқ хўжалик» каби шеърли тўпламлари босмадан чиққан. У табиат гўзаллигини, манзараларини чизади.

Ольга СУЧКОВА - Давлатобод туманидаги 48-умумтаълим мактабининг 9-синф ўқувчиси. Ольга ёшлигидан "Моҳир қўллар" тўғарагига қатнашиб, табиий материалларга турли безаклар тиқини ўрганди. Мактабдаги "Қуёш-жон" қўғирчоқ театрининг қатнашчиси. Ўзи яшайдиган "Тўқувчи" маҳалласида ўтказилган "Уч авлод учрашуви", "Ўзбекистон-Голландия" ва 2001 йилда ўтказилган "Ўзбекистон-Хитой", "Буюк илқ йўли" кўргазмаларида иштирок этиб, фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган.

Шаҳноза АБДУВАЛИЕВА - Чортоқ тумани "Дилфрўз" кичик корхонасида гиламдўз, зардўзлик билан шуғулланади. Хунармандчиликка меҳр қўйган Шаҳноза юздан ортиқ шогирдларига 22 усулдаги тиқини сирларини ўргатиб келмоқда. У туманда ўтказилган "Ташаббус-2001", "Ташаббус-2002" кўрик-танловларида қатнашиб, фахрий ёрлиқларга сазовор бўлди. Ҳозир тумандаги ёшларга устозлик қилмоқда.

Феруза АБДУҚАХҲОРОВА - Тўрақўрғон туманидаги банк ва иқтисодиётга итти-сослаштирилган лицей-интернатнинг 9-синф ўқувчиси. Аълочи қиз тарих, ҳуқуқ, инглиз тили фанларидан ўтказилган олимпиадаларида, спорт мусобақаларида, фаол иштирок этиб, юқори ўринларни эгаллаб келмоқда. Шеърлар Республика матбуотида мунтазам босилмоқда. Унинг "Ватан", "Онажон", "Орзулар", "Ўртимга" каби шеърларида истиқлол, она-юрт, тинчлик, дўстлик ва меҳр-муҳаббатни кўйлайди. Феруза спортнинг карате тури билан шуғулланиб, 2002 йили республика қизлари орасида карате бўйича ўтказилган мусобақада голибликни қўлга киритди.

ХАЛҚИМИЗ МАНФААТИ ЙЎЛИДАГИ ЭЗГУЛИКЛАР

Куни кеча юртбошимиз Фармойишга асосан 2004 йилнинг "Меҳр ва муруват йили" деб эълон қилиниши муносабати билан Вазирлар Маҳкамасининг "Меҳр ва муруват йили" дастури тўғрисидаги қарори матбуотда эълон қилинди.

Дастур қарорига мувофиқ бир қанча чора-тадбирлар белгиланди. Унга қўра, давлат идоралари ва жамоат ташкилотларининг маблағ ва имкониятларини, корхона ва ташкилотлар, ширкат ва фермер хўжаликлари, тадбиркор ва ишбилармонларнинг ҳомийлик ёрдамларини кам таъминланган оилалар, ногиронларни, боқувчисидан жудо бўлган фуқаролар ва ёлғиз кексаларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш учун жалб этишга; жамият ҳаётининг асосий бўғини бўлган оила тизимини мустаҳкамлаш, оналик ва болалиқни, инсон ҳаёти ва манфаатларини ҳимоялаш, мавжуд ижтимоий муаммоларни ҳал этиш, - жумладан, янги иш ўринларини яратиш, аҳолига тиббий, савдо ва комму-

нал-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш бўйича аниқ режаларни амалга оширишга; юртдошларимизни меҳрибонлик ва эзгулик руҳида тарбиялаш, замон талабларига жавоб берадиган қадимий анъана ва қадриятларимизни ҳаётимизга янада чуқурроқ синдириш, бундай интилиш ва ҳаракатларни оммавий ахборот воситалари, жойлардаги маънавий ва маърифий тадбирлар орқали тарғиб қилишга йўналтириш каби бир қанча вазифалар маълумланиши таъкидланди.

Дастурнинг асосий маъно-мазмунини халқимизга хос бўлган азалий қадриятлар ва замонавий демократик тамойилларга таянган ҳолда, давлат ва жамиятнинг инсонга бўлган муносабат ва эътиборини янада кучайтиришдан иборат. Дастур устивор масалаларни ҳал қилишга йўналтирилган бир қанча чора тадбирларни ўз ичига олади: - аҳолини ижтимоий муҳофазасини кучайтириш, муҳтож бўлган, кам таъминланган тоифалар, оила ва инсонларга қўмақ бериш, бу бо-

радаги ҳуқуқий-меъёрий баъзани такомиллаштириш; ногиронларга, қаровсиз қолган ва боқувчисини йўқотган фуқароларга, ёлғиз кексаларга ёрдам ва қўмақ бериш; давлат ва нодавлат ташкилотлари, ўзини ўзи бошқариш органларининг меҳр ва муруват йўналиши бўйича фаолияти ва маъсулиятини кучайтириш; оила тизимини мустаҳкамлаш, оналик ва болалиқни муҳофаза қилиш, аҳолини айниқса, ёшларни меҳрибонлик ва муруват руҳида тарбиялаш. Меҳр ва муруват деган улуг тушунчаларнинг теран маъносини кенг тушунириш, юртимиздаги ҳар қайси хонадон, ҳар қайси маҳалла, шаҳар ва қишлоқда маънавий-руҳий муҳитнинг барқарорлигини таъминлаш, оилани, соғлом турмуш тарзини мустаҳкамлаш, ибратли анъана ва урф-одатларни тарғиб этиш вазифаси ҳам дастурнинг максадига қиради.

Хуллас, дастур замирида жамиятимизда ҳеч ким ўзини ёлғиз сезмаслиги, ҳеч ким эътибордан четта қолмаслиги керак, деган эзгу гоя мўжасамланган.

Ўз мухбиримиз

Ахборот

ИҚТИДОРЛИ ЁШЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Иқтидорли болаларни қўллаб-қувватлаш ва иқтидорлиларни қўллаб-қувватлаш бандига асосан, "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси қатор хайрли ишларни амалга ошириб келмоқда. Шунингдек, турли ижодий гуруҳларни, ўсим спортчиларимизни ҳам иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш жамғарманинг асосий иш фаолиятларидан биридир.

Бу борада "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармасининг халқаро хайрия ташкилотлари билан олиб бораётган ишлари эътиборга лойиқдир. Шулардан бири Кореянинг умумжаҳон ёрдами жамғарма-

си ҳисобланади. "Меҳр ва муруват йили" бошланган йилда ҳам "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси билан Кореянинг умумжаҳон ёрдами жамғармаси ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисида узок муддатли Битим имзоланди. Бу ташкилот бир неча давлатлар қаторида Ўзбекистонда ҳам таълим, маданият, спорт, ногиронлар ва тиббий ишларни амалга оширмоқда.

Ҳозир Кореянинг Умумжаҳон ёрдами жамғармаси Ўзбек Давлат Жаҳон Тиллар Университетининг журналистика факультетига ҳомийлик қилиб келмоқда. Мазкур Университет қошида Корея маданияти музейини ташкил этиш режа-

лаштирилган. Бу эса ўзбек ва корейс талабалари ўртасида дўстлик ришталарини янада кучайтиради.

Яқинда ҳамкор икки ташкилотнинг Тошкент вилоятидаги Ангрен шаҳрида иқтидорли болаларни махсус стипендиялар билан тантанали тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Тадбирда "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси Бошқаруви раиси, Тошкент вилояти ҳокимининг муовини ва Кореянинг Умумжаҳон ёрдами жамғармаси вакиллари иштирок этишди.

Ўз мухбиримиз

ҚАЛБАКИ ХУЖЖАТДАН САҚЛАНИНГ!

бўлди-да...

Орадан 4 кун ўтгач, Отабек ҳуқуқ органлариغا мурожаат қилди. "Ак-мал қора" ("Мансур Аҳмедович" унинг ёлгон номи экан) қилни қирқ ёрадиган товламачи бўлиб чиқди. У илгари ҳам йўлда танишган "бакуватгина дўстлари"ни чув тушириб қамалиб чиққан, энди бўлса "тарки одат - амри маҳол" деганларидай, одамларнинг енгил машиналарига қалбаки "ишончномалар" тайёрлаб, уни сотиш ва мўмайгина пул топиш йўлига тушган эди...

Мен Тошкентнинг Юнусобод туманидаги 2-давлат нотариал идораси муҳдори Мавлудахон Абдуллаева айтиб берган бу воқеани тингларканман, ҳайратимни яширолмадим:

- Бутун бошли машина сотилди-ю, нотариал идораларидаги мутасаддилар ҳужжатлар қалбакилигини пайкашмайдими?

Хамма гап ана шунда-да! Нотариуснинг оғина бепарволиги ёки билимсизлиги (баъзи ҳолларда мурожаат қилган кишининг ҳар томонлама "маданиятли" лигига алданиши) сабаб бундай ҳоллар учраб туради. Айниқса, бу ишга қалбаки ҳужжат тайёрлашнинг "пири" га айланган киши киришган бўлса, унча-мунча одам ҳужжатларни ҳақиқийсидан ажрата олмайди. Бунинг учун нотариусдан ниҳоятда сергаклик, ўткирлик, кучли масъулият ва қолаверса руҳшунос бўлиш ҳам талаб этилади. Ҳар бир одамнинг ўзини тутишидан тортиб, кўз қарашларига айтибдордан четда қолдирмаслик зарур.

- Бундай "операция" фақат мурожаат этувчи тақдир этган ҳужжатларгагина асосланиб амалга ошириладими?

- Аслида шундай қилса ҳам бўлади. Аммо иш пухта бўлиши учун

"паспорт бўлимлари" билан, машинанинг асл эгалари билан (қийин ҳолларда ҳам) боғланиш керак. Хатто ўша "операция" иштирокчиларидан би-рортаси идорага келолмаган ҳолатда, уйига бориб, "ти-хат" олиб келган пайтларим ҳам бўлган. Биласизми, вақт ўтиши билан машина ёки уй-жой олди-сотишда ўз иштирокидан тонган меросхўрлар ҳам топилади. Ана ўшанда ёзиб берган "тихат"и бу чигалликни ечишга асқотади.

- Демак, жанжалнинг ичиде қолиш ҳеч гап эмас экан-да?

- Бундай бахсли моҳирлардан ютиб чиққан дақиқаларимда, қай-сидир масалада қийналиб, ўзининг ҳақиқа эришолмай юрган одамларга нафим текканида, тўриси, қувон-чдан теримга сиймай кетаман. Ҳар бир ҳужжат-нинг ортда нечталаб

одамларнинг тақдири ётади. Биз-нинг идорада янги ташкил қилинган кичик корхоналарнинг ҳуж-жатларини расмийлаштириш, кор-хона низоми, таъсис шартномалари, банк учун нафақалар масъул ки-шилар иштирокида расмийлашти-риб берилди. Шунингдек, ҳар кан-дай ҳужжатнинг ҳақиқийлиги тас-диқланади. Муҳрдорлик - бу фақат "ҳужжатга муҳр қўйдинг, ишинг та-мом", дегани эмаслигини, баъзи-ларнинг ҳаётида мана шу муҳр на-жот ҳадяси бўлишини бир дақиқа ҳам унутмайман. Ёшлигимиздан биз фарзандлар отам Собиржон Раҳмо-новнинг "кўп бўлса кетади, кам бўлса етади..." Доимо тўғри ва ҳалол яшанглар", деган иборалари-ни эшитиб ўсганимиз. Шунинг учун ҳар қадамда бу гапга амал қилиб яшайман... Бундан ташқари шу ерда 40 йил муҳрдор бўлиб иш-лаган Инобат опа Абдурахмонова-дан олган сабоқларим ҳам доим менга мадад бўлиб туради.

Мен Мавлудахоннинг ишидан, оиласидан, ҳаётидан кўнгли тўлиб гапиришини кўриб, унга: "Шиддатингизга, бахтингизга кўз тегмасин", дегим келди...

Санобар ФАХРИДИНОВА

МЕҲРИ БЎЛАЙЛИК, АЗИЗ ЮРТДОШИМ!

(Боши ўтган
сонларда)

20. Юртдошим, бой-ликка хирс қўйма; ра-қибингни енгаман деб, ортидан қувма! Ҳар ик-киси ҳаётинг учун ўта хавфлидир. Ҳаётдан, яшашдан тўйма! Нон-кўрлик, ношукрлик қилма! Ёмонликка қўл урма. Замондошинг-гам чекаётганда қулиб турма, давру даврон сурма! Шундагина етти му-чанг соғ, танангдаги мавжуд бўғининг ишлашдан толиқмайди!

21. Юртдошим, ҳукумат томонидан чиқарилган қарор, қонун, фармойишларни баҳаришда собит бўл. Уларга амалиётда ижобий жавоб бериб бор. Хусусан, бола тарбиясига салбий таъсир этмайдиган қироили ном қўйиш, тарбияси билан шугул-ланиш, уларни уйли-жойли қилиш ота-онанинг бурчи. Бу бурчини унутма, умр бўйи хатолликка йўл қўйма! Жумладан, исмларини Федя, Нина, Маша, Саша, Серёжа, Толик каби русча айтиб ча-қириб ҳам, тилимизга эътиборсизликдир! Ҳуку-матимиз қарор, фармойиш, қонун, қоидаларининг илдизи замирида Ватанимиз, юртдошларимизнинг ҳаёти, турмуш тарзи, тақдири ётади, унутма!

22. Юртдошим, "ер қаттиқ бўлса, ҳукиз-ҳукиз-дан кўрар" деган нақл бор. Биз ер фарзанди-миз... Тупроқдан бино бўлиб, тупроққа кетамиз. Ер бизни бино этган, боқади, ардоқлайди... Фа-қат, қийинчиликни енгмоқ учун матонат керак! Нодонларгина матонатни ишга солишдан қочиб, ўзларига қасд қилади!!! Сен бу йўлдан ўзингни дариг тут!!!

23. Юртдошим, мевасиз дарахтнинг олдида, ме-вали дарахтнинг ҳам танасини, ҳам мевасини қўпроқ қурт уради. Қурт ўзининг танасидан ҳосил бўлади. Инсоннинг меваси - фарзанд. Гоҳ бўлайлик! Нодонларга қўшилиб кетмасин! Ёруғ юз-ларимизни ерга қаратиб, қора қилмасин! Мева-мизга бефарқ қарамайлик!

24. Юртдошим, жаҳл чикса, фақат нодон одам-лардангина ақл кетади. Донолар, жаҳли чикса, қўлини пахса қилиб, силтаб, зарда билан гапир-майди. Жаҳли чиққанда: "Тавба қилдим! Аста-х-фурилло!" деб ўзини босиб олади. Жаҳлга бер-илган киши асаб касалига дучор бўлишини унутманг.

25. Юртдошим, бағри, юраги тош, метин деб айтишади баъзан. Йўқ, бунга ишонманг! Ҳеч ким анинг юрагига қараш учун кириб кўрмаган. Ин-соннинг нияти, тилаги, мақсади қора бўлсагина бу иборани ишлатади. Бундайларни яхши ният-га бошлаш сизу бизнинг қўлимиздан келади. Улар айтганини мақтов билан қилдир, лек уларнинг қўли-ганини қилма!

26. Юртдошим, фарзанд - юрак сувимиз, ҳаёт мева-миз, умр - чорбоғимиз. Қоқ ерга ниҳол ўсти-риш қанчалик қийин бўлса-да, уни урдалаймиз! Фарзанд ўстириш, андин минг чандон қийин!!! Она қорнида парвариш, туғилиш... ҳаёт давомида ул-гайтириш, оилали қилиш. Бир ота ўн болани боқа оларкан, лекин вақти келса ўн бола бир отани боқишга қурб етмайди. Ота-оналар фарзандла-ри учун тирикдир. Фарзандлар - ота-она номини авлодларга - келажакка элтувчи, узилмас ришта. Азиз юртдошларим! Ота мерос номининг ёмони йўқ, тузи ҳалол! Бу борада ўйлаб, уқиб кўринг.

27. Юртдошим, ҳали орамизда, кўрпасига қараб оёқ узатмаганлар, ҳолини билиб, ҳориб юрган-лар йўқ эмаслар. Улар бургача аччиқ қилиб, кўрпа қуйдирар, бир-биридан ўзар, қўли етгудек бўлса, юқориларга қўзар, сўнг оила бузар, оқибат, би-либ-билмай чоҳ қазирлар бор. Улардан фориг-роқ яшанг.

28. Юртдошим, ичиш, чекиш, нафси ҳалак отув-чилардан, қиморбоз, қаллоб, ёлгончи, чақимчи-лардан йироқ юринг! Бундайлар инсонни диёнат-дан чиқаради. Диёнатдан чиққан ота-онадан қанақа зурриёдлар пайдо бўлишини кўз олдингизга кел-тириб кўринг-чи. Билиб-қўриб, жамиятни носоғ-ломликка элтиб, нонкўрлик қилмайлик. Инсон деган номга доғ тушмасин.

29. Юртдошим, меҳмоннинг ўзини, боласини, уло-вини эъзозланг! Ҳурмат қилинг, иззат-иқромини жойига қўйинг! Бу муруватингиз ҳосилини ўзин-гиз ҳам меҳмон бўлганингиздан сўнг биласиз.

(Давоми бор)

Эргаш АТОЕВ

ҚАНОТ ҚЎШ БЎЛАДИ...

Суратда кўриб турганингиз бу ши-рингина оила бошлиги Чори Анна-ев Дехқонобод туман Ички ишлар бўлимининг бошлиги. Ушбу оила бе-каси Ўғиллой опа очикўнгил, меҳ-рибон аёл. Мен Чори ака ва Ўғиллой опани дастлаб уч-ратганимда уларнинг феълидаги умумий томонлар кўпчилигини, ана шу ўхшаш томонлар улар оиласидаги тотувлик, илиқ муносабатнинг бои-си эканини англаганман.

«Наҳотки оилангизда тушунмовчи-ликлар рўй бермаган бўлса?» - де-ган саволимга: «Албатта етишмовчи-ликлар, бир-биримизни тушунмай қийналган дамларимиз ҳам бўлган. Мен ана шундай тушунмайдиган ав-вало ўз иродам қолаверса, онам каби меҳрибон қайнонамнинг мас-лаҳатлари ёрдамида чиқиб кета ол-ганман, - дейди Ўғиллой опа.

Қишлоқдошлари уни аввало яхши

муаллима сифатида ҳурмат қилиша-ди.

- Агар Ўғиллой опангиз мени тўла ту-шуниб, ҳамиша қўллаб-қувватлама-ганида бу мураккаб ва ҳамиша ҳушёр-лиқни талаб этувчи

касбимда ишлаб кета олмасдим, - дейди Чори ака. Оиласи ҳақида меҳр бил-лан гапирар экан. Унинг кўзларида турмуш ташвишларини баб-баробар елкасига ола билган аёлга нисбатан меҳр ва эҳтиром туйғулари акс эта-ди.

Ўғиллой опа ҳамиша: «Мен ҳар бир инсоннинг бахти тўқис бўлишини, касб соҳасида ҳам, оилавий ҳаётда ҳам бахтиёр бўлишини хоҳлайман», - дея таъкидлайди. Фақат ўзаро ишонч, садоқатгина оилани бахту-саодатга бур-қайди. Чори ака билан Ўғиллой опа-лар оиласи эса садоқатдан бунёд бўлган.

Нигора НИЁЗОВА

ОНА ҚАЛБИ ҚУЁШ

Неча асрлардан буён не-не асарларга, жозибали шеър-ларга, бетакрор қўшиқларга мавзу бўлиб келаятган Она-нинг меҳри дарёларга тенг-микан? Дарё нима эмиш, она муҳаббати олдида? Дарё ту-гайди, онанинг меҳри-чи? Ни-ҳояси йўқ, чексиз бўлади она меҳри!

Онанинг қалби қуёш, дей-миз. Унинг қалбида қуёш нур-ларидай меҳр таралади, дей-

Сизга айтмоқчи бўлганларим

миз. Қуёш нимаси? Қуёш зар-рин нурларини ҳамма вақт ҳам сочавермайди, баъзан уларни бизлардан қизғанади. Она-чи, меҳрини ҳеч қачон қизғанмайди!

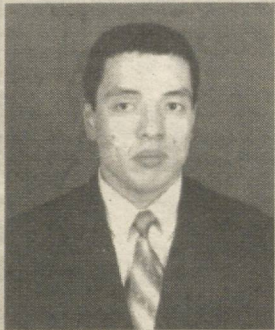
Азиз тенгдошларим! Сиз-ларга айтар бир ўтинчим бор. Муштипар онажонларимизни кўзлари тирик эканлигида ас-раб-авайлайлик. Улардан меҳ-римизни дариг тутмайлик.

Она фарзандидан ҳеч нарса талаб этмай, ўзидан борини, ҳатто, жонини ҳам боласига садқа этиб яшайди!

Онажоним! Азизам, муни-сам, сизни жуда яхши кўра-ман. Сизга шуларни ҳар кун-нинг марта такрорлагим кела-ди. Мен сизни жуда яхши кўраман!

Манзура,
Тошкент.

ЯХШИ ИНСОН БЎЛАЙИН ДЕЙМАН

Орзу

Дардман бўлиб қолганим ўзим,
Нолли эмас менги бу сўзим.
Бир кун келар менга ҳам ўлим,
Яхши инсон бўлайин дейман.

Кўзим эмас, қалбим йиғлайди,
Юрагимни алам ўртайдди.
Фақат буни биров билмайдди,
Яхши инсон бўлайин дейман.

Йигирмадан ошгандир ёшим,
Вақти келиб оқарар сочим.
Сабр берган менга Оллоҳим,
Яхши инсон бўлайин дейман.

Умрим ўтар бамисоли шам,
Бу дунёнинг ўзидир бир кам.
Матхур шир бўлганимда ҳам,
Яхши инсон бўлайин дейман.

Яқинда тахририятимизга Марғилон шахридан 23 ёшни қаршилайётган "ногиронлар жамияти" аъзоси Ҳасанбой Тўраев кириб келди. Тақдирнинг инсон боласига синовлари бисёр. Кимдир тўрт мучаси соғ, қалб кўзлари ожиз бўлади. Ҳасанбой эса тақдирнинг унга инъом этган тўма ногиронлигини қайғу деб билмади. Аксинча, иқтидорига яраша иход оламига талпинди. Таклиф этишса вилоят телерадио кўрсатув ва эшиттиришларида иштирок этади. "Камолот" ёшлар ижтимоий-ҳаракатини бошланғич ташкилотининг аъзоси ҳамдир. Унинг дунёқараши, соғлом фикр-мулоҳаза юритиши кишини қувонтиради:

- Ижод оламига кириб келишингизнинг ўзига хос сабаблари бўлса керак? - сўрайман ундан.

- Шаҳримиздаги 15-мактабда ўқиб юрган кезларимда ҳам газета-журналларни мунтазам равишда ўқиб борардим. Ана шуларнинг таъсирими, кичик-кичик мақолалар ёзиб, туман, вилоят газеталари тахририятига ошиқардим. Ёзганларим газета юзини кўрса дунёга синас даражада қувонардим. Яна асосий сабабларидан бири, Фарғона вилояти телевидениyasi орқали Тохир Шукуров тайёрлаган "Икки олам саода-

ти" номли кўрсатувни кўрган-нимдан кейин илҳомим янада жўшди, ижодга сидқидилдан кўнгил боғладим. Инсондан бу дунёда яхшилик, улар номига битилган эзгу тилақлар, қозога кўнган дил изҳорлари қолишини тушуниб етдим.

- "Устоз кўрмаган шогирд ҳар макомга йўрғалар", дейишди...

- Тушундим. Менга меҳр билан ёндошган узтозларимни фахр билан тилга оламан. Улар Дилбар Мўминова, Матлуба Абдурахмонова, Тохир Юсубалиев ва Тохир Шукуровларнинг сабоқлари, маслаҳатлари ҳар қадамимда асқотади.

- Келажакда ким бўлишни хоҳлайсиз?

- Мен учун ким бўлишим эмас, кимга қандай ишларим билан фойдам текканлиги муҳимроқ.

- Сиз ўз мақолаларингизда кўпроқ ёшлар муаммосини кўтарасиз. Боиси нимада?

- Бугун жамиятимизда қувончлар қаторида огрикли нуқталар ҳам йўқ эмас. Тенгдошларимизнинг билим орттириши йўлида изланаётганларидан қувонсак, гоҳида айна кучга тўлган даamlарини бекорчиликда ўтказиб турган баъзи бир ёшларни кўриб, ўқсиниб кетамиз. Мана шундай мавзулар

ни кўтаришим орқали оз бўлса-да, келажак авлодга нафим тегишини хоҳлайман бир томони, ўзим ҳам ёш бўлганим сабабли, тенгдошларим қувончу қайғусини қандай бўлса шундайлигича қабул қила оламан. Шунданми, қозога тушириш ҳам осон кечади. Хуллас, ёшлар мавзусида ҳар қанча ёзсақ ярашади.

"Қозонда бори чўмичга чиқди" деган нақл бор. Ҳасанбой ўрта маълумотли. Унинг теран жавобларидан гап маълумотда эмас, одамлиликда эканига амин бўлдим. У ҳам олий ўқув юртида ўқишни ич-ичидан орзу қилади. Соғлом тенгдошлари қатори ўйнаб-кулгиси, югуриб-елгиси келади. Ёшлик наъшасидан тўйиб-тўйиб сипқорғиси келади... Қани энди мўъжиза рўй берсаю у ҳам талаба бўлса...

Унинг нур ёғилиб-турган юз-кўзлари, хайрлашиб оёқларини аранг босиб тахририятимиздан чиқиб кетаётгани ҳамон кўз ўнгимда турибди.

Ҳасанбойнинг ногирон жусасида соғлом қон оқмоқда, онгида соғлом фикр, муҳими ҳам, тенгдошларига ибратли томони ҳам шунда. Аксинча чўнтаккесар, тажовузкор, айёр, бировнинг ҳақиқа ҳиёнат қилувчи айрим ёшлар турки-тароватини кўрганнимизда, илонни кўргандай сесканиб кетамиз. Аммо шундай ёшлар ҳам учраб турадики, уларга раҳм қилишни ҳам, қаҳр

қилишни ҳам билмайсан киши. Бир кун Юнусобод йўналиши бўйича қатновчи 71-русумли автобусга Олой бозори бекатидан 3-4 ёшли қизалоқни кўтарган тўрт мучаси соғлом ёшгина йигит чиқди. Автобус юриши билан тиззалавиб ўтириб олганча баланд овозда Қуръондан кироатлар келтира бошлади. Ўзундан узоқ тиловатидан сўнг йўловчилардан раҳм-шафқат қилишларини тилаб садақа сўради. Кимдир садақа берди, кимдир бундай нохуш манзарадан нафратланиб, юзини ойнага бурди. Мақсадага эришган йигит наватбадги бекатда тўшиб қолди. У яна неча бир автобусга чиқиб шундай қилиши тайин...

Яна бир кун 17-18 ёшли бир йигит бўйича тахтача осиб олганча автобусга чиқди. У ўзини гўнг кўрсатиб, садақа сўради. Бўйидаги тахтачага: "Ногиронга раҳм-шафқат қилинг" деган ёзув бор эди.

Ҳасанбойнинг тенгдошларига қуюнчақлик билан ёндошишида ҳам жон бор. Юқорида айтиб ўтган кимсалар бармоқ билан санарли даражада бўлса-да, жамиятимиз кўрқига, салоҳиятига, дунё микёсидаги обрў-эътиборига ярашмайдиган бир доғ бўлиб турибди. Бу доғни йўқотиш ҳар биримизнинг фуқаролик бурчимиздир.

Тохир НОРИМОВ

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

Тахририятимизга ташриф буюрган келинчақнинг кўзлари қизариб, киртайиб қолганидан унинг юрагидаги "юк"ни ҳис қилдим.

- Мен сизлар билан дардлашсам деб... - гапини ямлаб қимтинганча ерга қаради жувон. У ниҳоятда гўзал эди.

- Марҳамат, тортинманг.

- Биласизми, мени тўғри тушунишмайди уйдагилар.

- Ўзингиз сабабини биласизми?

- Ҳа, қайнонам эрим билан қайнотамни мендан қизғонадилар... - Жувон ўз гапидан уялгандек юзлари қизариб кетди, сўнг ҳикоясини давом эттирди.

... Зиелилар оиласида туғилиб вояга етдим. Икки ўғил, бир қизимиз. Дадам ҳам, онам ҳам яхши лавозимларда ишлашади. Биз Наманган вилоятида яшаймиз. Отам мени кишлоқдош дўстларининг ўғлига узатди. Қайнотам ҳам юқори вазифада ишлайди, қайнонам эса уй бекаси экан, ҳеч қачон ҳеч қаерда ишламаган. Олти қайнсинглим узатилган, битта қайнонам хотини билан шаҳар марказида яшашади. Келин бўлган кунимдан, қайнонамнинг гайри табиий ҳаракатларини кўриб ҳайратга туша бошладим...

Бир кун тонг қоронғусида кимдир очик деразадан бошимиз устида эгиллиб тургандек туюлди. Кўрққанымдан хўжайинимнинг қўлларидан маҳкам ушладим-у, кўзимни очдим. Не кўз билан кўрайки, бир жуфт чакчайган кўз бизга ўқрайиб қараб турарди. Бу қайнонам эдилар. Кўрқдимми, уялдимми, бирдан бошимга кўрпани тортидим-да, хўжайинимни уйғотдим. Шу дамда бошини ташқарига олган қайнонам гўё ҳовлида анчадан бўён юргандек бўлиб: "Рустамжон, турмайсанми?" дея овоз бердилар. "Она, қоронғида нима қилиб юрибсиз, ётавермайсизми?" деди хўжайиним ҳам хайрон бўлиб. Кейин ўз-ўзига гапиргандай: "Бунча эрта турмасдилар-ку?" деди-ю, яна ухлаб қолди. Бу кейингилари олдида ҳовла экан...

Қайнотам ҳар гал ишдан қайтаётганларида қўйни-қўнжларини тўлдириб нималардир олиб келарди. Мен дўстларининг қизи бўлганим учунми ёки шаҳарлик қизнинг қишлоққа кўникиши осонроқ бўлсин дебми, менга ҳам ўз қизларига қарагандай меҳр билан гапирарди. Мен учун-да албатта бирор нима кўта-

риб келардилар. Бу ҳол қайнонамга ёқмасди. Қайнотамга ҳеч нарса демасалар-да, қош-қовоқлари осилиб кетарди. Айниқса қайнонамнинг мен овқат қилаётганимда (қайнсингилларим билан навбатма-навбат овқат пиширардик) қозонга керагидан ортиқ сув қуйиб кетишлари, гоҳ овқатнинг таъминини ростлаганимни билсалар; да, яна туз ташлашлари жон-жонимдан ўтиб кетарди. "Нега кўп сув қўйдингиз?", ёки "Нега туз солдингиз?" десам, мен текканим йўқ деб, тоғиб тураверишарди. Қайнотам ва хўжайинимга бу овқатни олиб боришга уялиб турсам, қайнонамнинг ўзлари овқатни олиб борарди-да, "мана

зи борлигини янада тасдиқлади. Ўша кун қайнотам келгач, уларга чой тайёрлаётсам, қайнонамнинг шангиллаган овозларини эшитдим, уйга кириш-кирмаслиқни билмай останада тўхтаб қолдим: "Бу матодан аввал менга олиб келинг, кейин келин қияверади. Нимага унга бунча меҳрибон бўлиб қолдингиз? Ё бирор "гапингиз" борми?"

- Тентакмисан, келининг-а! Ўйлаб гапиряпсанми? Эртага келининг туғилган кун бўлса... Ундан кейин бу материал ёшларники-ку, сен ўзингга мосини қийсанг бўлмайди, бунча "ялтир-юлтурга" белангунча? Ўғлингнинг хотини бор-

ҚАЙНОТАМНИ ХУРМАТ ҚИЛАМАН

еб кўринглар, келин тайёрлаган" деб мени изза қиларди. Шунда ҳам қайнотам жонимга оро қиларди: "Ўзинг пиширсанг бўлмайди, келин ҳали бизнинг оиладаги ўлчамни билмаса..." деб, ишни қайнонамга юклаш билан дилхиралikka нуқта қўярди. Хурматсизлик бўлмасин деб, мен ростини айти олмасам. Қайнонам эса йираб кетарди. Ахир бир кун эримга "ёрилдим". Эрим бўлса, "қўявер, онамнинг бунча одатларини дадам биладилар", деди. Қайнонам 65 ни қоралаб қолган бўлса-да, менга ўхшаб кийинишга ҳаракат қиларди. Айниқса менинг туғилган кунимдан бир кун олдинги воқеа қайнонамнинг менга ғара-

лигини ҳам унутма, ярим тунгача ўғлингнинг ёнингга олиб ўтириб бировларнинг гийбатини қилганинг қилган. Қачон ақлинг қиради?

- Хо, бунча... келинингизнинг ғамини еб қолибсиз... Шундай келишган ўғлим фақат уни эркалаб ўтурсин экан-да?!

- Нима, сени эркалаб ўтурсинми бўлмаса? Ўзинг ёш бўлмаганмисан? Вақтида раҳматли онамнинг ёнларида бир пас ўтирсам "менинг гийбатимни қиялти онам" деб, жанжалнинг каттасини қилардинг. Энди ўз ҳолига қўй болаларни! У қиз ҳам бировнинг азиз бўласи, унутма!

Патнисни останада қолдириб ўз онамга кирдим-у, ўқиб-ўқиб йиғладим. Ахир

қайнотамни отамдек яхши кўраман-ку, бу қандай тўхматки, мен қайнотамга... Демак қайнотам қизларини йиғиб олиб (иккита қизлари эридан ажрашиб келиб, биз билан яшашарди) мени гийбат қилишаркан-да... Қайнсингилларим ҳам нега менга еб қўйгудек ўқрайишди десам... Ҳамма бало қайнонамнинг қаро кўнглида экан-да". Қайнонамга ҳаммасини очик гапирай десам, уларнинг гапини тасодифан эшитиб қолганимни, "атай гап пойлагансан" деб ўзимни айблашлари табиий. Айтмасам, дилимдаги огрикқа чидаёлмаяман. Мен-ку-мен... қайнонам шаҳарда яшайдиган келинларини ҳам тинч қўймадилар. Уларникига борган кўнларидан бошлаб ўғиллари ва келинларини уриштирганлари-уриштирган. Шунинг учун шаҳардаги келин ҳам қайнонамнинг номини эшитишга тоқати йўқ, "Худо жазосини берсин бу кампирнинг", деб қаргани қараган.

Сизларнинг ҳузурингизга ёрдам сўраб келганимнинг боиси қайнонам бу газетани олиб, кўпроқ ёмон келинлар ҳақида ёзилган мақолаларни жон-диллари билан ўқиб, уни ўғилларига ҳам кўрсатадилар-да: "Мана, кўриб қўйинглар, келинлар мана шундай ғаразгўй бўлишади. Бечора биз қайноналар жабрини тортиб ўлиб кетамиз, билмайсизлар. Хотиннинг танобини тортиб қўйиш-манд йигитнинг иши" - дея ёлгон "йиги-сиги"га зўр берадилар. Унга сайин ўғиллар ҳам ҳеч гапдан, ҳеч гап йўқ хотинларига зугум қила бошлайдилар. Агар қайнотам ўртага тушмасалар, уйимизда доим "ур калтак-сур калтак" да... Зора менинг ҳикоямдан кейин қайнонам ҳам ўзгарсалар... деб, тахририятингизга келган эдим. Онажоним "қайнонамга она, қайнотанга ота деб қараган" деганлар. Аммо қайнонам - она бўлмадилар.

Хурматли ўқувчи, мана, бир оиладаги икки хил муносабатнинг гувоҳи бўлдингиз. Кимгадир ўғлидан ҳам келини азиз, кимдир "қиз бўлган" деган келинга ноўрин тазийк, ўтказиш билан овоза. Бу ҳақда сизларнинг муносабатингизни билишни истардик.

Санобар ФАХРИДИНОВА

Тўй. Инсоннинг умри давомидаги энг эзгу ва юксак орзу-армонларнинг ушалишидир. Қиздир, йигитдир, ба-лоғат ёшига етгач, ўз тенгини топиш-га ҳаракат қилади.

Дунёга бир марота-ба келар эканмиз,

МИЛЛИЙЛИККА

ўз орзу-ниятларимизга интилиб яшаймиз. Айниқ-са никоҳ тўйлари ҳаётимизда кат-та аҳамиятга эга. "Оила ва жамият" га-зетаси бу мавзуга кенг ўрин берган экан, мен ҳам шу хусусдаги фикр-ларимни баён этсам. Бизнинг қадимий ва ҳамиша навқирон гўшамиз - Шаҳрисабзда тўйлар ниҳоятда гўзал, яъни авлоддан-авлодга ўтиб келаёт-ган анъана-ю, қадриятларимизни сақ-лаб қолган тарзда ўтади. Аввало, сов-чилар қиз томонга бориб, розилик олганларидан сўнг, ўша жойнинг бир-онта ибратли оила соҳиби билан маҳалла оқсоқоли кизиникига бориб, кўёвнинг оилавий шарафитини ҳисобга олган ҳолда тўйга кетадиган сарф-харажатлар рўйхатини тузишади. Биз-да тўйлар ҳар икки томоннинг зўри-қилишларига, яъни қарз олиб тўйлар қилиш эвазига эмас, "бор борица, йўқ ҳолича" қабилида ўтказилади.

"Кўёв салом" маросимида келиннинг отасининг кўёв бўлишига турли ру-сумдаги автомобиллар қалитларини соғға қилиш ҳоллари ниҳоятда кам. Қиз томоннинг кўёвниқига тоғора-то-ғора овқату, пишириқлар ташишига

хожат йўқ.

Яшаш жойимиз шаҳар марказига яқин-лиги боис кўпинча бозорга, кинога, сай-

ки Қашқадарё вилоятининг Китоб, Як-кабоғ, Чирокчи, Қамаш туманларидан ҳам никоҳдан ўтувчи келин-кўёвлар ке-

"Тўйларимизга эътибор бериб қарасак" - 51-сон 2003 й.

ЭСЛАТМА: Кейинги пайтларда никоҳ базмларини ихчамлаш-тириб, ортиқча сарф-харажатларсиз ўтказиш анча йўлга қўйилди. Бу ҳақда матбуот орқали кўпгина фикр-мулоҳаза-лар айтиб ўтилди. Аммо ғуруч қурмақсиз бўлмаганидек ҳали ҳам ўз бойлигини халққа кўз-қўлаб дабдаба билан базмлар уюштираётган инсонлар ораимизда йўқ эмас.

Тоҳирисо Абдурашит қиз

рга пиёда борамиз. Йўлимиз энг сўлим ҳисобланган соҳибқирон бобомиз - Амир Темур хиббони орқали ўтади. Бу ерга ҳар куни нафақат туманимиз, бал-

либ, ҳайкал пойига гулдасталар қўйиб кетишади. Мен бу келин-кўёвларни кўп кузатаман. Кўпинча ҳайрон бўламан. Бар-ча келинларимиз оппоқ либосда,

оқушлар янглик кўёв билан қўлтиқ-лашган ҳолда хиббонда оҳиста кези-шади.

Яқинда бир воқеага гувоҳ бўлдим. Хиббонга келиб тўхтаган машиналар-дан биридан аввал кўёв, сўнгра келин тушди. Кўёв оқ кўйлак, қора костюм-шимда. Келинга қараб кўзларим яш-наб кетди. У европача усулда бели тор, енг узун, этаги ерга тегиб тур-ган, кенг қилиб тиктирилган сиёҳ ранг аралаш тароқ-тароқ гулли, ўзига ни-ҳоятда ярашган атлас кўйлақда эди. Бошида эса сочқилари узун-узун ҳозирги вақтда "мода" саналган зар дўппи-ю, ҳиндларнинг гўзал сарисини ёпиниб олган. Мен келинга қараб беихтиёр: "Яшанг, она қизим!" - деб юборибман. То бозорга бориб, савдо қилганимча ўша манзара, ўша илиқ-лик руҳимни тарк этмади.

Ўша воқеани хануз эсларканман: "Шундай қилсам бўларкан-ку!" деган фикр миямга келареди. Мақо-ламни ўқиган бўлажак келинларимиз, қизлар-у, аёлларимиз: "Тоza, замон-дан орқада қолган экан-ку, бу опа-миз", десалар ажаб эмас. Лекин, ях-шилаб ўйлаб қаралса, ҳар нарасада оддийлик, самимийлик ярашади. Мил-лийликка не етсин. Албатта, урф-одатларимизни, қадриятларимизни сақлаб қолиш ўз қўлимизда. Бизнинг ўзбек дизайнерларимиз ҳам бу хусус-да жиддий ўйлашиб, фикрлашиб, бир-он бир янгилик яратсалар яхши бўлар эди.

София УЗОҚОВА

Шаҳрисабз

НЕКИ ЖАБР БЎЛСА ДЎСТЛАРДАН КЎРДИМ...

«Шундайлар бор бўлсин»-27-сон 2003 йил Тошкентлик Гулноза

«Муруватли аёл»-29-сон 2003 йил Дилноза Камолова, Тошкент шаҳри

«Эзгуликнинг акс садо»-33-сон 2003 йил Ҳожимурод Беғалиев

«Яхшилик қилмоқ мен учун бир саодат»-1-сон 2004 йил В.Сайдалиева

ЭСЛАТМА: Газетамиз муҳлисла-ри юқоридаги мақолалар орқали Тошкентлик шифокор Сабоҳатхон Ҳасанованинг меҳр-муруватли, ях-шишлии саҳовати ҳақида ўқиб огоҳ бўлишган. Қўйидаги акс-садо мақо-ласи ҳам яна Сабоҳат Ҳасановага бағишланган

Газетангизни икки йил-дан бери севиб ўқийман. Касалхонада узоқ давола-ниб қолишимга тўғри кел-ди. Бир куни мен билан да-воланаётган ҳамхонам шу газетани бериб қолди. Шу-шу қизиқиб бу газетани ўрганиб қолдим. Рафқам: "Адаси, бошқа газеталарни ҳам ўқинг", - дерди. Мана энди унинг ўзининг ҳам "Оила ва жамият" га меҳри тушди.

Азизларим, мен сизларга бир воқеани сўзлаб берай. Мен бир катта амалдор шах-сман. Раҳбариятимиз мунос-иб кўриб бошқа лавозим-га, юқорироққа кўтаришди. Шунда ошналарим, ҳамкас-бларим, "юваниз", дейиш-ди. Ювдик ҳам, лекин мен спиртли ичимликни ича олмасдим. Турли ичимлик-лар, шарбатлар ичиб ўтир-дим. Бир маҳал ўзимни ёмон ҳис қила бошладим. Ошналарим мени машинам-га ўтказиб, ёнимдаги ҳуж-жатларимни, пулларимни олишиб, одамлар гавжум жойга ташлаб кетишди. Мен бақириб, ёрдамга чакирмоқ-чи бўлардим-у, лекин ово-

ган йўловчилар менга бепар-волик билан қараб ўтар эди-лар. Бир пайт ёнимга икки ёш йигит келиб, киссаларимни титқилай бошлашди. Лекин ҳеч нараса топа олмасдан, устимда-ги кастюмимни ечиб олиб, бир тепиб кетишди.

Билмайман, қанча вақт ётдим. Бир маҳал бир аёлнинг илти-жоли сўзларини эшитдим. "Жон болаларим, илтимос сиз-лардан, шу одамни қуруқроқ жойга олишга ёрдам беринг-лар. Илтимос, ўтиниб сўрай-ман. Менинг кучим етмаяпти, ахир сизларни ҳам оталаринг бордир. Ҳозир "тез ёрдам" би-лан ички ишлар ходимлари келишади. Унгача бу одамдан зах ўтиб кетмасин", - деб йи-глаб ёлворарди. Халиги йигит-ларга Худо инсоф бердим, мени бекатдаги ўриндиққа олиб қўйишди. Яна ўзларича сўқиниб: "Сизга нима, бошқа ишингиз йўқми, опа?" - ҳам дейишди. У аёл бўлса: "Ахир, бу инсон-ку, кимнингдир суян-чигидир", - деди. Хуллас, "Дўстингдан топ" дейишгани-дек, не жабр бўлса дўстларим-дан кўрдим.

Шундан сўнг мен ҳеч нараса эслай олмайман. Орадан уч

кеча ўтиб, ўзимга келсам касалхона-нинг жонлантириш бўлимида ётибман. Ошналарим, ҳа ўша мен билан яқин юр-ган, соямга салом берадиган инсонлар ичкилик-қа секин таъсир қиладиган за-ҳар қўшиб беришган экан. Бо-шимга эса тўмтоқ нараса билан уриб жараҳатлашган экан. Бунга қарангки, одамлар ичи-да бизга ўхшамайдиган, баъ-зи бировларга ўхшаб ичқора эмас, олий ҳиммат, меҳр-му-руватли, саҳоватли инсонлар ҳам бор экан. Ўша аёл мени касалхонага ётқизиб, қон бе-риб, дори-дармонларни ўз ёнидан харид қилиб, шахсим-ни аниқлаб, оиламга хабар қилибди. Яна аёлимни олиб келиб ёнимга қўйиб, ўзи уй-даги келинимнинг кўзи ёри-шига ёрдам берди.

Менимча, сизлар гап қайси аёл ҳақида кетаётганлигини билсанглар керак. У аёл олий тоифали шифокор, ҲАСАНО-ВА САБОҲАТХОН СОБИРОВ-НАДир. Бу аёл ҳақида ёзиб яхши қилибсизлар. Ҳақиқат-дан у бағри кенг, меҳрибон, камтар инсон экан. У аёлнинг ўзи бир китоб, ҳар варагини очсангиз, ҳар варағига бир ях-шилиқ ёзилган. Ҳали етим-нинг бошини силаган, ҳали уни касалхонага жойлаган. Яна қариялар уйига бориб, уларга соғя-саломлар улашган, ҳали кўзи ожиз аёлнинг кизини турмушга берган, ўқишга, ишга жойлаган. Эҳ-ҳе, бу аёл ҳақида қанча гапирса ҳам, ёзса ҳам кам.

Мен соғайиб у кишининг уй-ларига соғя-саломлар билан бордим. (У аёл менинг аёлим билан тенгдош экан). Сабоҳат мени яна пол қолдирди. Со-

вғамни олмади. Нима деди денг: "Акахон, соғайганингиз менга катта соғға, мен соғға учун сизга ёрдам берганим йўқ", - дейди. "Агар мени хур-санд қилмоқчи бўлсангиз, шу соғгани бир бева аёлга 4 фар-занди билан ёлғиз яшайди, шунга беринг", - деб манзил-ли берди. Мен бу аёлга бир умр таъзим қилиб яшайман. Шу аёл сабабли мен тирик қол-дим, оиламга, ишимга қайтдим. Бу аёл дунёга келганида Оллоҳ танглайларини яхшилик би-лан, меҳр-муруват билан кўтарган бўлсалар керак. До-ноларимиз: "Бир қалбга имо-рат курсанг, юз ҳаж зиёратига тенг", деганлар. Лекин Сабо-ҳат неча қалбга малҳам бўлди, неча қалбга иморат қурди?

Баъзи бир инсонлар ҳаром-хариш йўллар билан ҳаж сафа-рига боришади. Лекин Сабо-ҳатхонга ўхшаганлар эса ҳажга бормади хожи она бўла олади-лар. Мансабдор шахс бўлган-ним учун фарзандларига, оила-сига ёрдам беришимни айт-дим. Лекин у ўзи учун эмас, қўшнларига, очорларга ёр-дам берсам кўнгли хотиржам бўлишини билдирди. Ана шун-дай Сабоҳатхон.

Менинг аёлим ҳайрат билан: "Сабоҳат қилган ишларни қила олмасдим", - деди. Яна мен ўзим билган аёлларга: "Агар кўчада бир инсон думалаб ётса ёрдам берармидингиз?" - деб сўрасам улардан биронтаси ҳам "ҳа" деган жавобни бер-мадилар. Кўрдингизми? Сабо-ҳатхон бўлса нима деди денг?! "Ҳоҳ у пиёниста бўлсин, хоҳ дайди, ахир у инсон-ку! У ҳам кимнингдир фарзанди, кимнингдир отаси-ку! Ким бўлишдан қатъий назар тирик инсонларга доимо ёрдам бе-раверман", - деди.

Бу йил 2004 йил "Меҳр ва му-руват" йили" деб эълон қилинди. Бу бежиз эмас. Ин-сонлар бир-бирларига меҳр-ли, оқибатли бўлишлари, ях-шилиқлар кўп бўлиши яна бир бор эслатилди. Сабоҳатхонга ўхшаган яхшилик қилувчилар

кўп бўлса, ёмонликка асло ўрин қолмайди. Сизларга Сабоҳатхонга боғлиқ, ўзим шахсан гувоҳ бўлган яна бир воқеани сўзлаб бераман.

Касалхонада жарроҳлик бўлимида даволандим. У ерга ҳар хил жароҳатлар би-лан келишаркан. Бир ке-линканинг турмуш ўртоғи уриб қаттиқ тан жароҳати етказибди. Шунда Сабоҳат-хон уларни муроасага келти-риб, яраштириб қўйдилар. Уришининг сабаби келинчақ тилло узугини йўқотиб қўйган экан. Сабоҳат ўйлаб ўтирмаддан шартта тилло узугини ечиб берди. Қа-рангки, йўқолган узук йи-гитнинг онасиники экан. Она уни талаб қилиб келин-ни ўғлига калтаклатибди. Мана сизларга икки аёлнинг фарқи. Бир аёл узук учун инсонга зиён, захмат етқа-заяпти, бири эса етти ёт бегонага унинг соғлиғи тик-ланиши, оиласини сақлаб қолиши учун узугини бе-риб юборапти. Яхшилик-нинг қандай бўлишига ўзим амин бўлдим. Бу аёлни биз билган, биз билмаган яхши-ликлари кўп, жуда кўп бўлса керак. Мен Сабоҳат-хондан умрбод қарздорман. У кишига доимо таъзимда-ман. Унга соғлиқ, оилавий бахт, фарзандларини, наби-раларини камолини кўри-шини тилайман. Бу ёзган-ларимни чоп этсанглар мен ғоят хурсанд бўлар эдим. Сабаби, кўчада йиқилиб қолганларнинг ҳаммаси ҳам пиёниста ёки ёмон одам эмас. Баъзан беҳол бўлиш, юрак хасталиги тутиб қоли-ши ҳам мумкин-ку! Ахир, иссиқ жонимиз-да. Сабоҳат-га ўхшаб ёрдам берайлик. Шуларни ёзарканман, ях-шилиқнинг яхшилигидан кўзларимга ёш келгани-рост. Илоийм, ҳаммамиз-нинг кўрганамиз фақат ях-шилиқ бўлсин.

Ш.Б.

Тошкент шаҳри

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ЭЪЛОНЛАР!

Азиз Матлуба ХУЖАЕВА!
Сизни туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Узоқ умр тилайман.

Қизингиз Зарина ва кўвингиз Ахроржон.

Асалим Нигорахон!
Сени 13 баҳоринг ила чин қалбдан табриклайман. Доимо соғ бўл.

Дадажонинг Омон Тўраев Самарқанд вилояти Нуробод тумани

Опажоним Жумагул Раимбаева, дўстимиз Ражабгул!
Таваллуд айёмингиз билан чин дилдан муборакбод этамиз. Сизларга узоқ умр, соғлиқ тилаймиз.

Зухра Қорақалпоғистон

Синглим МАЛО-ХАТ ва кўвим МУРОДЖОН!
Сизларни таваллуд айёмингиз билан қўлайман. Бахтли бўлинглар.

Опангиз Мархабо

Жияним Бегмуроджон!
Сени туғилган кунинг билан табриклайман. Сенга бахт-саодат тилайман. Насибохон билан қўша-қариб юринглар.

Раъно Термиз шаҳри

Акажонимиз Мақсуд ЮСУПОВ!
Таваллудингиз муборак бўлсин! Доимо соғ бўлинг. Ишларингизда омад ёр бўлсин.

Синглинги Санобар Қорақалпоғистон

Дўстим Мунаввара
46 ёшингиз муборак. Сизга узоқ умр, оилавий бахт, ишларингизда ривож қилайман.

Тозагул Тўртқул тумани

Самарқанд шаҳридаги барча қўлайликларга эга бўлган (8-Март фабрикаси яқинида, 4 хонали, катта айвонли 4 сотих ери бор) ҳовли Тошкентда жойлашган 2 ёки 3 хонали квартирага алмаштирилади ёки сотилади.
тел: 133-04-50, 133-28-20

Лайлатул қадр кечаси қўйлаётган куни далада гўзапоя йиғиштираётган эдик. Ёти яшар ўғлим Ҳалимжон ҳам бизга эргашиб борганди. Дала лой бўлгани учун дадаси Ҳалимжонни бир боғ гўзапоя устига ўтказиб қўйиб, шу жойдан қимирламаслигини тайинлади. Кўп ўтмай бувим бизга тушлик олиб келиб қолди.

Ҳалимжон пайкалининг этакроғида ҳаққалаб юрган қарғаларга қараб ўтирганди. Биз бувимни кўриб, зовурнинг

- Ҳалимжон! - бақирдим унга яқинлашиб. Ўғлим таажжубда менга қаради ва яна дарҳол тоғлар томонга ўғирилди. Билдимки, ўша томонда нимадир уни махлиё қилиб қўйганди.

- Ха, ўғлим, нега инда- майсан? - сўрадим ундан.

Осмонда битта кампир учиб юрибди, - жавоб қилди у қўли билан тоғлар устига ишора қилиб. Мен ана шу томонга қарардим. Осмонда ҳеч нарсаси йўқ эди.

- Қани учгани, ҳеч нарсаси йўқ-ку? - Учди, - деди Ҳалимжон. - Катта кампир учиб ўтди. Худди бувимга ўхшайди. Уни елкамга опичлаб, орқамга қайтдим. Бувим Ҳалимжоннинг гапини эшитиб, унинг пешонасини силади.

- Бугун улуг кун, - таъкидлади бувим. - Фаршталар Қибла томонга қараб, учиб ўтди. Гуноҳинг йўқ-да, болам, улар ҳаммага ҳам қуринавермайди. Руҳинг тоза экан.

Мен ўғлимни бағримга босдим.

Санобар АБДУЛЛАЕВА, Булоқбоши тумани

КАМПИР УЧИБ ЎТДИ

бўйида- ги ажирикзор томонга юрдик. Ўша жойда тушлик қилиб олсак бўларди. Дадаси Ҳалимжонни чақирди.

- Ҳалимжон! Ке, ўғлим, чой ичиб олайлик. Эллик қадамча нарида ўтирган Ҳалимжон негадир қимирлаб ҳам қўймади. У Чилустун тоғларига қараб ўтирар, дадасининг чақирганини афтидан эшитмаганди. Мен кўрқиб кетиб, "Ҳалимжон!" дея чақирдим. Жавоб бўлмагач, қўлимдаги похол байлиқларни иргитиб юбориб, ўғлим томонга югуриб кетдим. Битта қалишмимни лойга илашиб, тушиб қолганини ҳам билмабман.

Республика об-ҳавони аниқлаш марказининг маълумотига қараганда ҳафта давомида ҳаво ўзгариб туради. Республиканинг шимолида ёнғингарчилик қўйлабди. Қолган ҳудудларда ёнғингарчилик бўлиб, ёғайтган ёмғир қорға айланиши мумкин. Вақти-вақти билан туман тушади. Шамолнинг эсиши кучаяди. Ҳарорат кечаси 3° совуқ билан 2° илқ бўлади. Кундузи 3° совуқ, 2° илқ бўлади. Республикамизнинг шимолида кечаси 10-15°, кундузи 2-7° совуқ, кундузи 3° совуқ билан 2° илқ атрофида бўлади.

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Сиз учун жуда самарали ҳафта. Фаолиятингиз гуллаб яшнайдиган. Янги танишувлар ва муваффақиятлар ҳафтаси.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Осон даромад ваъда қилувчиларга унча ишонманг. Эринмай меҳнат қилсангиз кўнглингиздаги мақсадларингизга албатта эришасиз.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Ҳафта ўртасида шахсий ҳаётингизда баъзи ўзгаришлар бўлиши мумкин. Жума кунига келиб яна ҳаммаси изига тушиб кетади.

ҚИСКИЧАҚА (22.06 — 22.07). - Қўриқингизга жиддий эътибор беринг. Ҳафта орасида бўладиган муносабатларда бу муҳим аҳамиятга эгадир. Одамларда ёқимли таассурот қолдиришга интилинг.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Бироз тушунлиққа тушасиз. Аммо яхши дўстларингиз ёрдамига суянинг. Уларнинг ўзаро муносабатларини қадрланг.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Сиз ҳушчақчақ аjoyиб инсон бўлсангиз-да, мағрурлигингиз панд беради. Вазиятни изга солиш эса сиздаги истеъдодга боғлиқ.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Агар сал совуққонроқ бўлмасангиз омадингизни қўлдан бой бериб қўясиз. Ҳафтада сизни анча синовлар кутаяпти.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Бошланган ҳафтада ҳамма орзу-ниятларингиз ўшалади. Янги-янги режалар тузиб уларни рисоладагидек бажариш имконияти пайдо бўлади.

БАШОРАТИ

ЎКОТАР (23.11 — 21.12). - Қўлпаб учрашувлар кутмоқда. Ҳаммасига улғуришга ҳаракат қилинг. Акс ҳолда аjoyиб ҳамкорлардан айрилиб қолишингиз мумкин.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Анча қийин кечган бу ҳафтада анча ишларингизнинг ечимини топасиз. Ҳафтанинг омадли кунлари эса қоршанба.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Бироз чарчайсиз. Аммо, ҳафтага мўлжалланган барча ишларингизни ниҳонсига етказасиз. Дам олиш кунларингиз оқибатда мароқли кечадиган.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Ўқийнгангизда муаммолар чиқиши қўйлабди, ҳаммаси яхшилик билан тугайди. Сиз учун ҳафтанинг омадли кунлари душанба ва сешанба.

Янги ташкил этилган фармацевтика ишлаб чиқарувчи корхона ўз фаолиятини кенгайтириш учун, сармоядор кишиларни ва инвесторларни ҳамкорликка чорлайди:

Юқори малакали мутахассисларни ҳам таклиф этади:

- менежер

- химик технолог (доривор ўсимликлар бўйича)

Мурожаат учун телефон: 112-12-86

«ЗУККО» фирмаси ўқув маркази Сизларни замонавий касбларни ўргатадиган турли ўқишларга ТАКЛИФ ЭТАДИ

3 ОЙЛИК - Бичиш-тиқиш. Бир ойга - 6000 сўм. - Инглиз тили (бошловчилар учун). Бир ойга - 6000 сўм. - Инглиз тили (давом эттирувчилар учун). Бир ойга - 6000 сўм. - Акusherлик. Бир ойга - 7000 сўм. - Теле-радио усталари. Бир ойга - 6000 сўм. - Бухгалтерлик. Бир ойга - 6000 сўм. - Рус тили. Бир ойга - 6000 сўм. - Ўшма. 1 ойга - 6000 сўм.

2 ОЙЛИК - Ҳар хил торт, салатлар тайёрлаш. Бир ойга - 6000 сўм. - Компьютер. Бир ойга - 10000 сўм. - Сартарошлик. Бир ойга - 6000 сўм. - Қўлда тўюш. Бир ойга - 6000 сўм. - Массаж (умумий). Бир ойга - 6000 сўм. - Уй ҳамши-

раси. Бир ойга - 6000 сўм. - Энг замонавий усулларда "Элита" пардалари ва чойшабларни тикиш. Бир ойга - 6000 сўм. Бисер билан тикиш - бир ойга 7000 сўм. Костюм-шим тикиш 1 ойга 7000 сўм.

1 ОЙЛИК - Тикорат ва озиқ-овқат дўконлари учун сотувчилар - 10000 сўм.

Сифатли ўқитиш кафолатланади. Ўқитиш битирганларга диплом ва гувоҳнома берилади. Манзилимиз: метронинг "Тинчлик" бекати. "adidas" дўкони ёнида.

Телефонлар: 42-36-71, 35-10-36.

Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳар "Оила зийнати" Маркази қизларни ва келинчақларни оилавий ҳаётга тайёрлаш мақсадида қўйидаги касблар бўйича ўқув курсларини ташкил этди. Марказда кам таъминланган оила фарзандлари бепул ўқитилади.

Ўқув муддати 2 ойлик курслар.

- Бичиш-тиқиш - "Элита" усулида пардалар, чойшаблар ҳам тикиш - Бисерлардан фойдаланиш тикиш - Бошлангич компьютер билимлари ҳам (Windows 2000) - Олий даражада торт ва салатлар тайёрлаш - Массаж - Сартарошлик - Косметология - Маникюр

Ўқув муддати 3 ойлик курслар

- Миллий қўрпа-қўрпачалар тикиш - Юм-

шоқ ўйинчоқлар, бешик қўрпачалари ва ёстиқчаларини тикиш - Ҳар хил миллий тикиш ўқув муддати 4 ойлик курслар - Бичиш тикиш (бошловчилар учун) - Машинада гўл тикиш (вишивка) - Инглиз тилида Ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. (бюроғлар аҳолидан олади), (амалиётлари билан)

"Оила зийнати" Маркази қўйидаги курсларни битирган ўқувчиларга махсус сертификат берилади.

Манзил: "Халқлар Дўстлиги" метроси. Фуркат кўчаси 1 уй. Мўлжал: Республика спорт кўмитаси. Ўқитувчилар малака ошириш институти жойлашган бино 2 кават 202 хона. Телефон: 45-18-42, 98-07-78, 29-28-58

«ЎКТАМХОН» замонавий ўқув маркази курсларга таклиф этади:

1.Тикиш-бичиш - 3 ой. Бошловчилар учун 6 ой. 2.Ҳамширалик - 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт машғулотлари ўқитилади. 3.Компьютер - 2 ой. Курс WINDOWS-2000, MICROSOFT, OFFICE-2002. Яқна тартибда, кафолатли. Бисер-2 ойлик. 4.Сартарошлик - 3 ой, амалиёти билан. 5.Тиббий массажа - 2 ой, амалиёти билан. 6.Торт ва турли пиширчиқлар - 2 ой, олий курс - 1 ой. 7.Парда, чойшаблар. Элита усулида замонавий тикиш - 1 ой. 8.Сартарошлик (Эркаклар учун) - 2 ой. Каштанчилик (машинада вишивка) - 3 ой. 9.Инглиз тили - 3 ой. 10.Зардулик (Бухорача) - 3 ой. **Ўқитиш тугатганларга диплом берилади. Ўқитиш қабул ҳар кун.**

Манзилимиз: Юнусов тумани 3 мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусов базори орқасида. Тел: 125-97-93, 121-77-72, 125-46-27, 21-17-95. "Ўктамхон" ўқув маркази филиали Қибрай тумани, Ўнқирғон маҳалласидаги 30-ўрта мактаб биноси ичида.

«КАМОЛ-КОМПЬЮТЕР» ўқув маркази таклиф қилади.

3 ойлик курслар:
- Инглиз тили, - Инглиз тили ва компьютер, - Бухгалтерия ҳисоби ва компьютер билимлари, - Банк иши ва компьютер билимлари, - Теле-радио-видео аппаратураларини таъмирлаш устаси, - Рус тили.

2 ойлик курслар:
- Компьютер билимлари: (Windows-2000, Ms Office) INTERNET, E-MAIL.
- Бухгалтерия ҳисоби, - Енгил автомобилларни электр қисмини солаш. 1-С Бухгалтерия дастури — 1 ойлик.

- Компьютер, принтер, телевизор таъмирлаймиз.

Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади. Манзилимиз: Тошкент, Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-қавати. (ТРАСТБАНКнинг ёнида.) Тел: 41-33-96, 41-07-82

УРОЛОГ ВРАЧ, ДОЦЕНТ РУЗМЕТОВ МЭЛС ҲОЗИЕВИЧ

ЭНУРЕЗ ХАСТАЛИГИ БИЛАН ОФРИГАН ҚОВУГИ БЎШ 10 Ёшдан ошган Ўғил ва ҚИЗ болаларни БАТАМОН ДАВОЛАЙДИ.

Буйрак, қовуқ, простата беги касалликларини аниқлайди ва ДАВОЛАЙДИ. Қабул вақти қоршанба, пайшанба, якшанба кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача.

Манзил: Тошкент тумани, Генерал Собир Раҳимов номи жамоа хўжалиги, Бобоев кўчаси, 12-уй. "Чорсу" шоҳбекатидан 464, 469,522-автотўсиқларнинг "Генерал Собир Раҳимов" бекатигагача борилади. Телефон: 47-86-83, 144-27-92. Лицензия рақами 3271

Тошкент вилояти, Паркент туманидаги 27-ўрта умумтаълим мактабининг гербли юмалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли **БЕКОР** қилинади.

"Оила ва жамият" газетаси жамоаси Чирчиқ шаҳри ҳокими ўринбосари, шаҳар Хотин-қизлар кўмитаси раиси, қадрдонимиз

Иброҳимова Муассар Ҳамидовнанинг

бевақт вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

ЖУМА 6

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».

8.35-17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
«Болалар сайраси»:
9.00 1. «Шарк, шарк, шарк».
2. «Болалар ва катталар».

10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 «Кувонк сехгарлик». Бадий фильм.
11.10 «Эйла».

11.30 «Бир жинетчи изидан».
11.55, 12.35 ТВ анонс.
12.05 «Отини бешик».
12.40 «Козим», Мультфильм.
13.00 «Отлар ози» - акциянинг 19.30 «Ахборот» (рус тилида).

14.10 Телемузыка.
14.50 «Музоанат».
15.00 «Агар Сиз» Ток-шоу.
15.35 Ўзбекистон Республикаси Қурулти Қулилари ашула ва рақс ансамблининг концерти.
16.05 «Навоий ҳақида ривоятлар».
«Болалар сайраси»:
16.25 1. «Би олдлар».
2. «Ялла, Ялла, Топ!»

Телемузыка.
17.25 ТВ клип.
17.35 «Корража».
18.10 «Сатир-саломатлик».
18.30 «Табриклаймиз-кут-лаймиз».
18.45 «Яхшилар ёди» 9. Умарбеков.
19.05 «Худоят сари».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭШЛАР.

«Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 «Дастуринг очилиши».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Муносабат».
21.35 Мақом дунёси.
22.05 «Гамлет». Бадий фильм. 2-қисм.
23.10 «Ахборот-дайжест».
23.30-23.35 Ватан тимсолари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.55 Қўрсатувлар дастури.
7.00 «Муқово тиз» Информацион дам олиш дастури.
9.00 Давр.
9.15 ТВ - анонс.
9.20 «Янги аълод» студияси: Шоҳруҳ.

ШАНБА 7

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Газеталар шарҳи.
«Болалар сайраси»:
9.00 1. «Би олдлар».
2. «Ялла, Ялла, Топ!»

Телемузыка.
10.00 «Худоят сари».
10.20 «Муқово тиз».
10.40 «Бу тўра олаҳи».
11.30 «Самъат баҳшида уй».

11.50, 13.20 ТВ анонс.
11.55 «Алишер Навоий». Бадий-публицистик фильм. 1-қисм.
12.30 ТВ клип.
12.40 «Кулгу фестивали».
13.25 «Марсга саҳнат». Бадий фильм.
15.05 «Дўстлик» студияси: 1. «Муҳри».
2. «Умид».
3. «Саҳий хонадонда».

16.05 «Чип ва Дэйл ёрдамга ошқанди». Мультфильм.
16.45 «Азиз».
17.05 «Куч - билим ва тафаккур».
17.25 «Калб гаҳави».
17.45 «Антика шоу».
18.15 «Рағиб дунё».
18.35 «Интеллектуал ринг».

19.15 «Азало». Телепоэзия.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭШЛАР.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 FCN «Ўзбекистон англо-америка» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».

21.05 Эстрада тароналари.
21.25 «Гал чекор» Телешоу.
«Тўғри ёл» Дам олиш дастури.
22.00 «КиноТелар».

22.20 «Ўзбекистон телеканалида илк мартаба»:
«Табриқлаимиз-кут-лаймиз» Бадий фильм. 1-қисм.
23.30 «Ахборот-дайжест».
23.50-23.55 Ватан тимсолари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.55 Қўрсатувлар дастури.
7.00 «Муқово тиз» Информацион дам олиш дастури.
9.00 Давр.
9.15 ТВ - анонс.
9.20 «Янги аълод» студияси: Умид Бу нойм, Кенъой театри.

СПОРТ

«SPORT» ТЕЛЕКАНАЛИ
8.00 «Салом бўлинг». Тонгги дам олиш дастури.
9.00 «Хабарлар».
9.05 «Болалар спорт».
9.30 Кураш. Халқаро турнир.
10.00-11.00 Жаҳон спорт:

«Теннис»
«SPORT» ТЕЛЕКАНАЛИ
16.55 Қўрсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар».
17.15 «Болалар спорт».
17.35 «Кураш сабақлари».
17.50 «Спорт клуб».

18.00 «Спортимиз малликалари».
18.15 «Х-спорт».
«SPORT» ТЕЛЕКАНАЛИ
19.00 «Кучи бешик». Футбол шарҳи.
«SPORT» ТЕЛЕКАНАЛИ
21.30 «Хабарлар».
21.45 «Футбол плюс».
22.15 «Спорт салтанати».
23.15 «Тунингиз осуда бўлин!»

9.00 «Дастуринг очилиши»
9.05 «Теле-хамкор», фойдали газета
9.30 «Детский час»
10.15 «Пауэр Рейнджерс, или могучие рейнджеры»
20.00 «Спорт на 30-м»
10.10 «Спорт на 30-м»
11.40 «Крот»
12.00 «Высокое напряжение»
13.30 «Чёрный ворон»
22.40 ТВ - анонс.
22.45 «Башар» телеканалида спорт дастури Интерфутбол.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.10 Қўрсатувлар тартиби.
17.20 ТВ да сериал: «Луиза Фернанд»
17.45 «Табриклаймиз-кут-лаймиз»
17.55 «Хорж хабарлари»
18.00, 20.40 «Экспресс» телегазетаси.
18.10 Болаларлар экранни.
18.30, 20.00, 20.50, 21.50 «Поликар» ахборот дастури.
18.50 «Табриклаймиз-кут-лаймиз»
19.20 ТВ да сериал: «Хаккит чегараси»
20.20 «Набатчи қисм»
21.00 «ТТВ да сериал «Беллиси кул»
22.10 Киноингоҳ. «Плезан-тив»
24.00-00.05 Хайрли тун, шаҳрим!

9.45 Жаҳон спорт: «Евро-футбол»
11.20 «Sport ТВ да кино: «Биринчи қалдирғон»
Бадий фильм.
12.35 Жаҳон спорт: «Бадий фильм»
БРИЧНИ КАНАЛ
13.10 «Турли лент»
14.00-14.30 Дисней клуб: «Тимон ва Пумба»
«SPORT» ТЕЛЕКАНАЛИ
16.55 Қўрсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар»
17.15 «Болалар спорт»
17.35 «Кураш сабақлари»
17.50 «Федерация фолгити»
17.45 «Ўзбекистон инфокор-лари»
БРИЧНИ КАНАЛ
18.10 Г. Польский, Н. Караченцов «Белге росу кишло-филида»
20.00 «Ким миллионер бўлишни истайди?»
21.05 «Кутимиз»
«SPORT» ТЕЛЕКАНАЛИ
21.25 «Спорт - антракт»
21.30 «Хабарлар»
21.45 Жаҳон спорт. Евро-футбол.
22.20 Футбол мишқал.
23.50 «Тунингиз осуда бўлин!»

9.00 «Дастуринг очилиши»
9.05 «Теле-хамкор», фойдали газета
9.30 «Суперпорос-нок», мультсериал
10.00 «Фильм детям: «Тетя и его команда»
11.30 «Окно в мир»
12.00 «Семейное кино»
13.30 «Море любви»
14.30 «Индийское кино»
17.00 «Телегра»
17.10 «Теле-хамкор», фойдали газета
18.10 «Киношар» на «30-м»: «Лев и Голиаф», комедия
19.45 «Ошкона», мусикий дастури
20.05 «Рождественская сказка от группы «Сетора»
20.45 «Теле-хамкор», фойдали газета
21.05 «Коллекция Даниэля»
22.00 «Киношар» на «30-м»: «Синие глаза», острозажетный фильм
23.45 «Музыкальная программа»
00.00 - Программа передач

СПОРТ

6.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Многосерийный фильм «Следующий»
10.10 «Земля любви, земля надежды»
11.00 «Сканер»
11.40 Детский сериал «Твинни»
12.00 Новости
12.20 Татьяна Дорони-на в фильме «Мачеха»
14.00 Город женщин
15.00 Новости (с субтитрами)
15.20 Сериал «Берег мечты»
16.20 «Угадай мелодию» с Валдисом Пельшем
16.50 «Большая стирка» с Андреем Малаховым
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.30 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Мужчины. Произвольная программа. Передача из Венгрии
19.00 «Основной инстинкт»
Ток-шоу Светланы Сорокиной
19.50 «Поле чудес» с Леонидом Якубовичем
21.00 Время
21.30 Сильвестр Сталлоне в комедии «Стой, а то мама будет стрелять»
23.05 Кристина Орбакуйте в Австрийском конкурсе «Просто любить тебя»
24.00 Тим Бернандер в боевике «Взвод»
2.10 Стивен Болдуин в триллере «Обмен телами»
4.10 Триллер «Китайская луня»

3.00 «Доброе утро, Россия»
6.45 Виктория Толстова-на, Ева Мария Германова, Владимир Стержиков и Виктор Раков в сериале «Подари мне жизнь»
9.50 «Короткое замыкание»
Ток-шоу
12.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
9.50 «Мусылман»
10.00 «Вся Россия»
10.15 «Москва-Минск»

6.00 «Колоссальное хозяйство»
10.50 Ярослав Бойко в телесериале «Неотложка»
11.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.00 ВЕСТИ
12.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
12.30 Герой Мартынов, Леонид Каневский и Эльза Леждей в детективном сериале «Следствие ведут Знатоки»
13.25 Братия Кличко, ЛУЧШИЕ БОИ: ВЛАДИМИР КЛИЧКО ПРОТИВ РОССА ПЬЮРИТИ
14.25 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
14.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
15.10 «Проклятие Тавмателана»
16.00 «В поисках приключений»
17.00 «Комната смеха»
18.00 ВЕСТИ
18.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
18.50 «Спокойной ночи, малыши»
18.55 «Аншлаг»
Подмосковные каналы
21.25 Ричард Гир в фильме «Американский жиголо» (США), 1980.
23.10 «Шепотливый» с Патрик Шепотливый, «Отар Иоселиани. Годы и фильмы»
0.35 «Дорожный патруль»
0.55 «Горная десятка»
1.50 «Генштаб одиночки»
Сердце
2.10 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ «Ангелы Чарли» (США)
3.10 «Навски Джунгли»
Телесериал (Аргентина)

6.00 УТРО НА НТВ
8.50 Острозажетный сериал «ВСЕ РЕШУ САМА»
10.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
10.25 «ИХ НАВЫКИ» с Дмитрием Задаровым
11.15 Ток-шоу «СТРАНА СОВЕТОВ»
12.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
12.30 Олег Стриженов, Владимир Золотов в фильме «В МЕРТВЫЙ ПЕТЛЕ»
14.15 «БИЛЕТ НА СЕВЕРНЫЙ ПОЛЮС». Профессия - репортёр
14.35 «ПРОТОКОЛ»
15.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
15.35 Ток-шоу «ПРИНЦИП ДОМИНО»
17.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым

11.15 «Клуб сенаторов»
12.00 ВЕСТИ
12.20 РОДНОЕ КИНО. Ирина Муравьева, Татьяна Васильева, Леонид Куравлев, Михаил Кокшнев и Александр Абдулов в комедии «Самая обязательная и привлекательная»
19.55
14.00 ПРЕМЬЕРА. Концерт Кубанского казачьего хора
16.00 «Кубок олимпийцев»
20.03 с участием Аркадия Аржанова, Семёна Альтова, Александра Пескова и многих других
17.50 «Борис Голорке»
18.00 Ветеран в боевике «ТАЙНЫЙ АГЕНТ РОЙ» / США/
18.25 «Зеркало»
18.50 «Честный детектив»
Авторская программа Эдуарда Петрова
19.20 «Аншлаг»
20.20 МОРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. ПРЕМИА БРИТАНСКАЯ КИНОАКАДЕМИИ. Джордж Клуни, Марк Уолберг и Дайан Лейн в острозажетном фильме «Последний штурм» (США), 2000.
22.50 Фигурное катание. Чемпионат Европы-2004. Женщины. Произвольная программа. Трансляция из Будапешта
23.55 ПРЕМЬЕРА. Лоренцо Ламаса в фильме «Последний шанс» (США), 2002.
4.45 НОЧНОЙ СЕАНС. Жан-Поль Бельмондо в детективе «Одиночка» (Франция), 1978.
3.20 Канал «Евроньюс» на русском языке.

СПОРТ

6.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Многосерийный фильм «Следующий»
10.10 «Земля любви, земля надежды»
11.00 «Сканер»
11.40 Детский сериал «Твинни»
12.00 Новости
12.20 Татьяна Дорони-на в фильме «Мачеха»
14.00 Город женщин
15.00 Новости (с субтитрами)
15.20 Сериал «Берег мечты»
16.20 «Угадай мелодию» с Валдисом Пельшем
16.50 «Большая стирка» с Андреем Малаховым
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.30 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Мужчины. Произвольная программа. Передача из Венгрии
19.00 «Основной инстинкт»
Ток-шоу Светланы Сорокиной
19.50 «Поле чудес» с Леонидом Якубовичем
21.00 Время
21.30 Сильвестр Сталлоне в комедии «Стой, а то мама будет стрелять»
23.05 Кристина Орбакуйте в Австрийском конкурсе «Просто любить тебя»
24.00 Тим Бернандер в боевике «Взвод»
2.10 Стивен Болдуин в триллере «Обмен телами»
4.10 Триллер «Китайская луня»

3.00 «Доброе утро, Россия»
6.45 Виктория Толстова-на, Ева Мария Германова, Владимир Стержиков и Виктор Раков в сериале «Подари мне жизнь»
9.50 «Короткое замыкание»
Ток-шоу
12.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
12.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
9.50 «Мусылман»
10.00 «Вся Россия»
10.15 «Москва-Минск»

6.00 УТРО НА НТВ
8.50 Острозажетный сериал «ВСЕ РЕШУ САМА»
10.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
10.25 «ИХ НАВЫКИ» с Дмитрием Задаровым
11.15 Ток-шоу «СТРАНА СОВЕТОВ»
12.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
12.30 Олег Стриженов, Владимир Золотов в фильме «В МЕРТВЫЙ ПЕТЛЕ»
14.15 «БИЛЕТ НА СЕВЕРНЫЙ ПОЛЮС». Профессия - репортёр
14.35 «ПРОТОКОЛ»
15.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
15.35 Ток-шоу «ПРИНЦИП ДОМИНО»
17.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым

11.15 «Клуб сенаторов»
12.00 ВЕСТИ
12.20 РОДНОЕ КИНО. Ирина Муравьева, Татьяна Васильева, Леонид Куравлев, Михаил Кокшнев и Александр Абдулов в комедии «Самая обязательная и привлекательная»
19.55
14.00 ПРЕМЬЕРА. Концерт Кубанского казачьего хора
16.00 «Кубок олимпийцев»
20.03 с участием Аркадия Аржанова, Семёна Альтова, Александра Пескова и многих других
17.50 «Борис Голорке»
18.00 Ветеран в боевике «ТАЙНЫЙ АГЕНТ РОЙ» / США/
18.25 «Зеркало»
18.50 «Честный детектив»
Авторская программа Эдуарда Петрова
19.20 «Аншлаг»
20.20 МОРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. ПРЕМИА БРИТАНСКАЯ КИНОАКАДЕМИИ. Джордж Клуни, Марк Уолберг и Дайан Лейн в острозажетном фильме «Последний штурм» (США), 2000.
22.50 Фигурное катание. Чемпионат Европы-2004. Женщины. Произвольная программа. Трансляция из Будапешта
23.55 ПРЕМЬЕРА. Лоренцо Ламаса в фильме «Последний шанс» (США), 2002.
4.45 НОЧНОЙ СЕАНС. Жан-Поль Бельмондо в детективе «Одиночка» (Франция), 1978.
3.20 Канал «Евроньюс» на русском языке.

6.05 Шон Коннери в фильме «ИЗ РОССИИ С ЛЮБОВЬЮ» (США-Великобритания)
8.00 «СЕГОДНЯ»
8.45 Детское утро на НТВ
«ТА-РА-РАМ»
9.00 «БЕЗ РЕЦЕПТА»
Доктор Бранд
9.30 «ОБЗОРОВАТЕЛЬ»
10.05 «КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК»
АЛЕКСАНДР ВАСИЛЬЕВ - ОЛГА ОРЛОВА
11.00 «КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС»
СОЛОМА И БОНСАЙ
12.00 «СЕГОДНЯ»
12.20 «ДИКИЙ МИР»
Экспедиция Тимофея Баженова
13.10 ВКУСНЫЕ ИСТОРИИ
13.20 Ален Деланс в боевике «НЕ БУДУТЕ СПАСАНЫ»
ГО ПОЛИЦЕЙСКОГО / Франция/
15.25 «РЕКЛАМНАЯ ФИШКА»
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.20 «ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД»
Оксана Пушкинская
«Мария Бутырская»

СПОРТ

17.30 Сериал «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО» (США)
18.35 «ПРОТОКОЛ»
19.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
19.35 «СВОБОДА СЛОВА» с Савиком Шустером
20.55 ЗОЛОТАЯ КОЛЛЕКЦИЯ. Вось Джеймс Бонд: Шон Коннери в фильме «ИЗ РОССИИ С ЛЮБОВЬЮ» (США-Великобритания)
23.25 БРАТЯ КЛИЧКО, ЛУЧШИЕ БОИ: ВЛАДИМИР КЛИЧКО ПРОТИВ РОССА ПЬЮРИТИ
14.25 ЭРОТИЧЕСКИЙ ФИЛЬМ «ЦВЕТКОВ СТРАСТИ»
2.20 Окончание трансляции

6.30 «Победоносный голос верующего». Религиозная программа.
9.00 Мультфильм «Ураганики». США.
9.30 Художественный фильм «ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА». 1-я серия. Россия, 1982.
11.00 Художественный фильм «КИНГ-КОНГ». США, 1976.
13.30 Художественный фильм «ПРИГОВОР». Россия, 1994.
15.30 Документальный сериал «Борьба за выживание». США, 2000.
16.00 Художественный фильм «ПРИНЦИП ВЗГЛЯД». Германия - Англия, 1997.
18.00 Художественный фильм «ПРОВИНЦИАЛЬ». США, 2001.
20.00 Документальный сериал «Чуждая кино». США.
20.30 Документальный сериал «Борьба за выживание». США, 2000.
21.00 Художественный фильм «ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА». 2-я серия. Россия, 1982.
23.30 Художественный фильм «ЧЕГО ХОТЯТ ЖЕНЩИНЫ». США, 2000.
1.00 Телесериал «ИСТОРИИ О ПРИВИДИЯХ». США.
1.30 Художественный фильм «КРОВАВЫЙ ПРИБЛИЖ». США, 1990.
3.30 Документальный сериал «Чуждая кино». США.
4.00 Телесериал «ИСТОРИИ О ПРИВИДИЯХ». США.

6.00 УТРО НА НТВ
8.50 Острозажетный сериал «ВСЕ РЕШУ САМА»
10.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
10.25 «ИХ НАВЫКИ» с Дмитрием Задаровым
11.15 Ток-шоу «СТРАНА СОВЕТОВ»
12.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
12.30 Олег Стриженов, Владимир Золотов в фильме «В МЕРТВЫЙ ПЕТЛЕ»
14.15 «БИЛЕТ НА СЕВЕРНЫЙ ПОЛЮС». Профессия - репортёр
14.35 «ПРОТОКОЛ»
15.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
15.35 Ток-шоу «ПРИНЦИП ДОМИНО»
17.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым

11.15 «Клуб сенаторов»
12.00 ВЕСТИ
12.20 РОДНОЕ КИНО. Ирина Муравьева, Татьяна Васильева, Леонид Куравлев, Михаил Кокшнев и Александр Абдулов в комедии «Самая обязательная и привлекательная»
19.55
14.00 ПРЕМЬЕРА. Концерт Кубанского казачьего хора
16.00 «Кубок олимпийцев»
20.03 с участием Аркадия Аржанова, Семёна Альтова, Александра Пескова и многих других
17.50 «Борис Голорке»
18.00 Ветеран в боевике «ТАЙНЫЙ АГЕНТ РОЙ» / США/
18.25 «Зеркало»
18.50 «Честный детектив»
Авторская программа Эдуарда Петрова
19.20 «Аншлаг»
20.20 МОРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. ПРЕМИА БРИТАНСКАЯ КИНОАКАДЕМИИ. Джордж Клуни, Марк Уолберг и Дайан Лейн в острозажетном фильме «Последний штурм» (США), 2000.
22.50 Фигурное катание. Чемпионат Европы-2004. Женщины. Произвольная программа. Трансляция из Будапешта
23.55 ПРЕМЬЕРА. Лоренцо Ламаса в фильме «Последний шанс» (США), 2002.
4.45 НОЧНОЙ СЕАНС. Жан-Поль Бельмондо в детективе «Одиночка» (Франция), 1978.
3.20 Канал «Евроньюс» на русском языке.

6.05 Шон Коннери в фильме «ИЗ РОССИИ С ЛЮБОВЬЮ» (США-Великобритания)
8.00 «СЕГОДНЯ»
8.45 Детское утро на НТВ
«ТА-РА-РАМ»
9.00 «БЕЗ РЕЦЕПТА»
Доктор Бранд
9.30 «ОБЗОРОВАТЕЛЬ»
10.05 «КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК»
АЛЕКСАНДР ВАСИЛЬЕВ - ОЛГА ОРЛОВА
11.00 «КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС»
СОЛОМА И БОНСАЙ
12.00 «СЕГОДНЯ»
12.20 «ДИКИЙ МИР»
Экспедиция Тимофея Баженова
13.10 ВКУСНЫЕ ИСТОРИИ
13.20 Ален Деланс в боевике «НЕ БУДУТЕ СПАСАНЫ»
ГО ПОЛИЦЕЙСКОГО / Франция/
15.25 «РЕКЛАМНАЯ ФИШКА»
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.20 «ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД»
Оксана Пушкинская
«Мария Бутырская»

СПОРТ

17.30 Сериал «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО» (США)
18.35 «ПРОТОКОЛ»
19.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
19.35 «СВОБОДА СЛОВА» с Савиком Шустером
20.55 ЗОЛОТАЯ КОЛЛЕКЦИЯ. Вось Джеймс Бонд: Шон Коннери в фильме «ИЗ РОССИИ С ЛЮБОВЬЮ» (США-Великобритания)
23.25 БРАТЯ КЛИЧКО, ЛУЧШИЕ БОИ: ВЛАДИМИР КЛИЧКО ПРОТИВ РОССА ПЬЮРИТИ
14.25 ЭРОТИЧЕСКИЙ ФИЛЬМ «ЦВЕТКОВ СТРАСТИ»
2.20 Окончание трансляции

6.30 «Победоносный голос верующего». Религиозная программа.
9.00 Мультфильм «Ураганики». США.
9.30 Художественный фильм «ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА». 1-я серия. Россия, 1982.
11.00 Художественный фильм «КИНГ-КОНГ». США, 1976.
13.30 Художественный фильм «ПРИГОВОР». Россия, 1994.
15.30 Документальный сериал «Борьба за выживание». США, 2000.
16.00 Художественный фильм «ПРИНЦИП ВЗГЛЯД». Германия - Англия, 1997.
18.00 Художественный фильм «ПРОВИНЦИАЛЬ». США, 2001.
20.00 Документальный сериал «Чуждая кино». США.
20.30 Документальный сериал «Борьба за выживание». США, 2000.
21.00 Художественный фильм «ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА». 2-я серия. Россия, 1982.
23.30 Художественный фильм «ЧЕГО ХОТЯТ ЖЕНЩИНЫ». США, 2000.
1.00 Телесериал «ИСТОРИИ О ПРИВИДИЯХ». США.
1.30 Художественный фильм «КРОВАВЫЙ ПРИБЛИЖ». США, 1990.
3.30 Документальный сериал «Чуждая кино». США.
4.00 Телесериал «ИСТОРИИ О ПРИВИДИЯХ». США.

6.00 УТРО НА НТВ
8.50 Острозажетный сериал «ВСЕ РЕШУ САМА»
10.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
10.25 «ИХ НАВЫКИ» с Дмитрием Задаровым
11.15 Ток-шоу «СТРАНА СОВЕТОВ»
12.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
12.30 Олег Стриженов, Владимир Золотов в фильме «В МЕРТВЫЙ ПЕТЛЕ»
14.15 «БИЛЕТ НА СЕВЕРНЫЙ ПОЛЮС». Профессия - репортёр
14.35 «ПРОТОКОЛ»
15.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
15.35 Ток-шоу «ПРИНЦИП ДОМИНО»
17.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым

11.15 «Клуб сенаторов»
12.00 ВЕСТИ
12.20 РОДНОЕ КИНО. Ирина Муравьева, Татьяна Васильева, Леонид Куравлев, Михаил Кокшнев и Александр Абдулов в комедии «Самая обязательная и привлекательная»
19.55
14.00 ПРЕМЬЕРА. Концерт Кубанского казачьего хора
16.00 «Кубок олимпийцев»
20.03 с участием Аркадия Аржанова, Семёна Альтова, Александра Пескова и многих других
17.50 «Борис Голорке»
18.00 Ветеран в боевике «ТАЙНЫЙ АГЕНТ РОЙ» / США/
18.25 «Зеркало»
18.50 «Честный детектив»
Авторская программа Эдуарда Петрова
19.20 «Аншлаг»
20.20 МОРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. ПРЕМИА БРИТАНСКАЯ КИНОАКАДЕМИИ. Джордж Клуни, Марк Уолберг и Дайан Лейн в острозажетном фильме «Последний штурм» (США), 2000.
22.50 Фигурное катание. Чемпионат Европы-2004. Женщины. Произвольная программа. Трансляция из Будапешта
23.55 ПРЕМЬЕРА. Лоренцо Ламаса в фильме «Последний шанс» (США), 2002.
4.45 НОЧНОЙ СЕАНС. Жан-Поль Бельмондо в детективе «Одиночка» (Франция), 1978.
3.20 Канал «Евроньюс» на русском языке.

6.05 Шон Коннери в фильме «ИЗ РОССИИ С ЛЮБОВЬЮ» (США-Великобритания)
8.00 «СЕГОДНЯ»
8.45 Детское утро на НТВ
«ТА-РА-РАМ»
9.00 «БЕЗ РЕЦЕПТА»
Доктор Бранд
9.30 «ОБЗОРОВАТЕЛЬ»
10.05 «КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК»
АЛЕКСАНДР ВАСИЛЬЕВ - ОЛГА ОРЛОВА
11.00 «КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС»
СОЛОМА И БОНСАЙ
12.00 «СЕГОДНЯ»
12.20 «ДИКИЙ МИР»
Экспедиция Тимофея Баженова
13.10 ВКУСНЫЕ ИСТОРИИ
13.20 Ален Деланс в боевике «НЕ БУДУТЕ СПАСАНЫ»
ГО ПОЛИЦЕЙСКОГО / Франция/
15.25 «РЕКЛАМНАЯ ФИШКА»
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.20 «ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД»
Оксана Пушкинская
«Мария Бутырская»

СПОРТ

17.30 Сериал «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО» (США)
18.35 «ПРОТОКОЛ»
19.00 «СЕГОДНЯ» с Кириллом Поздиковым
19.35 «СВОБОДА СЛОВА» с Савиком Шустером
20.55 ЗОЛОТАЯ КОЛЛЕКЦИЯ. Вось Джеймс Бонд: Шон Коннери в фильме «ИЗ РОССИИ С ЛЮБОВЬЮ» (США-Великобритания)
23.25 БРАТЯ КЛИЧКО, ЛУЧШИЕ БОИ: ВЛАДИМИР КЛИЧКО ПРОТИВ РОССА ПЬЮРИТИ
14.25 ЭРОТИЧЕСКИЙ ФИЛЬМ «ЦВЕТКОВ СТРАСТИ»
2.20 Окончание трансляции

6.30 «Победоносный голос верующего». Религиозная программа.
9.00 Мультфильм «Ураганики». США.
9.30 Художественный фильм «ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА». 1-я серия. Россия, 1982.
11.00 Художественный фильм «КИНГ-КОНГ». США, 1976.
13.30 Художественный фильм «ПРИГОВОР». Россия, 1994.
15.30 Документальный сериал «Борьба за выживание». США, 2000.
16.00 Художественный фильм «ПРИНЦИП ВЗГЛЯД». Германия - Англия, 1997.
18.00 Художественный фильм «ПРОВИНЦИАЛЬ». США, 2001

ЯКШАНБА 8

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНИЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон».
8.00-8.35 «Ахборот».

9.35 ТВ анонс.
9.40 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.40 «Кўна замин оҳанглари».
10.00 «Ватанимга хизмат қилганам».

11.00 «Она меҳри».
11.20 «Бу турфа олам».
12.10 «Гал чикиди». Телешоу.
12.45 «Алишер Навоий». Бадий-публицистик фильм. 2-қисм.

13.20 «Интеллектуал ринг».
14.00 «Стенли ва Айрис». Бадий фильм.
15.35 «Дўстлик» студияси: 1. Рангнамжон. 2. «Дидар».

3. «Айнурак». 4. «Чансан».
16.55 «Қўшнимиз Сизга армуғон».
17.10 «Портрета чизилар».
17.30 1. «Барийбекнинг саҳнаси».

2. «Олтин тоқ».
18.25 «Иккидор». Телешоу.
19.05 «Зин» студияси намойиш этади: «Этиқдор мустақамлиги».
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 «Эълонлар».
19.30 «Тахилнома» (рус тилида).
20.05 «Кўрсатувдан-кўрсатувгача».

20.30 «Тахилнома».

21.15 2004 йил 1-Меҳр ва муруват йили: «Охишлик».

21.50 «Нам ва наво».

«Яқинда кинода».

22.20 «Ўзбекистон» телеканалида илк маротаба:

«Тафаккур ўйинлари». Бадий фильм. 2-қисм.

23.30-23.35 Ватан тинчолари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.

7.00 «Мунаввар тон». Информацион дам олиш дастури.

9.00 ТВ - анонс.

9.05 «Дар» - репортаж.

9.15 «Янги авлод» студияси: Бўш ўйим.

9.40 «Мультишоша».
9.55 Болалар шеърлери Алишер Навоий.

10.05 Фил дастурон.

10.25 Оқарбо.

11.05 Ринг қироллари.

11.55 «Заковат». Интеллектуал ўйин.

12.45 Аскар мактаблари.

13.05 «Чарли шампани».

Бадий фильм 1 - қисм.

13.50 Дунё ақойиботлари.

14.00 «Жар ёқасида». Бадий фильм.

15.30 Ешлар овози.

15.50 «Учинчи сайера» маърифий дастури.

16.40 ТВ - анонс.

16.45 Кўрсатувлар дастури.

16.50 «Янги авлод» студияси: Катта танаффул, Келинг танашайлик.

17.35 «Халкалак». Мультфильм.

17.45 «Хазина». Алишер Навоий.

18.05 Спорт ҳафтаномаси.

18.20 «Қаҳқаҳа» театр - студияси намойиш этади.

18.50 Олтин мерос.

18.55, 21.55 Илтим.

19.00 «Дар» - повест.

19.20 ТВ - анонс.

19.25 Муслимий лалалар.

19.35 Сув - ҳаёт манбаи.

19.40 «Бархават Навоий».

Видеофильм 1-қисм.

20.00, 20.55, 22.30 Эълонлар.

20.05 «Чарли шампани».

Бадий фильм 2-қисм.

21.00 «Қилни қирқ эриб».

Интеллектуал ўйин.

21.50 Олтин мерос.

22.00 «Дар» ҳафта ичида.

22.35 ТВ - анонс.

22.40 Ешлар телеканалида премьераси: «Менинг отам энага».

Бадий фильм.

0.10-0.15 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.

17.20 «Болаларлар экранлари».

17.45 «Табриклимиз-кутлаймиз».

17.55 ТТВда сериал: «Луиза Фернандес».

18.20 «Эртақларнинг сехри олами».

20.0 «Табриклимиз-кутлаймиз».

20.30, 21.40 «Экспресс» телегазетаси.

20.40 «Жаҳон географияси».

21.10 «ТВ плас».

21.50 Киноиниқоқ. «Оқшом кизлари».

23.20-23.25 Хайрли тун, шарқим!

СПОРТ

«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.

8.00 «Барддам бўлини». Тонги дам олиш дастури.

9.00 «Хабарлар».

9.15 «Қувноқ» дастури.

9.45 «Рахбимнинг трос-смейстер».

10.00 «Соқом оқатланши сирлари».

«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.

11.00 «Спорт салтанати».

12.00 «Sport TV» да кино: «Кафедрас».

«Мен билан рақсга туш».

Бадий фильм.

«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.

16.55 Кўрсатувлар тартиби.

17.00 «Хабарлар».

17.15 «Халқ ўйинлари».

17.30 Юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон чемпионати.

18.00 Профессионал бокс тарихидан.

18.30 «3-тайм». Футбол шарфи.

«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.

21.45 «Хабарлар».

22.00 Жаҳон спорти. Евро-футбол.

23.35 «X-спорт».

«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.

00.40 «Тунингиз оғуда бўлсин».

9.00 - Дастурнинг охири.

9.05 - «Теле-хамкор».

фойдали газета

9.30 - «Суперпоросёнок».

мультсериал

10.00 - Фильм детям: «Звездный мальчик», сказка

11.30 - «Теле-хамкор».

фойдали газета

12.00 - Семейное кино: «Осиное гнездо», остророжательный фильм

13.40 - «Дикая планета».

документальный фильм

14.30 - Дневной кинозал: «Данское танго», мелодрама

16.30 - «Познавательная передача».

17.00 - Телеигра

17.40 - «Теле-хамкор».

фойдали газета

18.10 - Киновечер на «30-м».

«Свидетельство о бедности», детектив

19.45 - «Ошикона», мусикий дастури

20.05 - «Спорт - экстрим».

20.45 - «Теле-хамкор».

фойдали газета

21.05 - «Коллекция Дани».

«Стил» сериал

22.00 - Воскресный кино

вечер на «30-м».

«Донни Браско - студия».

«Сторожный фильм».

00.00 - Спортивное обозрение

00.15 - Программа пере-дач

6.00 Новости

6.10 Андрей Попов, Леонид Армолюк в фильме

«Кафедрас».

8.20 Служба Отчужде-

8.50 Дисней-клуб: «Геркулес».

9.10 - «В мире животных» с

Николаем Дроздовым

10.00 Новости

10.10 «Непугуемые заметки» с

Д.М.Крыловым

10.30 Показ все дома

11.00 «Угадай мелодию» с

Валдисом Пельшем

11.30 Павел Любимцев в

программе «Путешествия натуралиста».

12.00 Новости (с субтитрами)

12.10 Арнольд Шварценеггер в боевике «Конан-разрушитель».

14.00 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья».

14.20 Снежоланорама Евгения Петросова

14.50 «Дачники».

15.40 «КВН-2003». Сборная СССР - сборная СНГ

18.00 Времена

19.00 Мэрилин Монро в суперкомедии «В джазе только девушки, или Некоторые любят горячие».

21.00 Времена. Информационно-аналитическая программа

21.45 Брюс Уиллис в боевике «Восход Меркурия».

23.50 Бокс: Бой сильнейших профессионалов мира Хуан Мануэль Маркес - Маркос Лихона

24.40 Европейский хоккейный тур. Сборная Чехии - сборная России. Передача из Швеции

2.30 Последние герои в комедии «Городские пикансы».

4.10 Джонни Депп в комедии «Бенни и Джун».

4.00 Любовь Орлова, Николай Черкасов, Ростислав Плятт и Фаина Раневская в комедии «Весна». 1947г.

5.45 «Мир на грани».

6.10 «Военная программа».

Александра Сладкова.

6.30 «Студия «Здоровье».

7.05 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу».

7.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.

8.05 «Городок». Дайджест.

Развлекательная программа.

8.40 «Сто к одному». Телеигра.

9.30 «Вокруг света».

10.25 «Диалоги о животных».

11.15 «Парламентский час».

12.00 ВЕСТИ.

12.20 Нина Мордкова, Светлана Крюкова, Юрий Богатырев и Иван Бортник в фильме Никиты Михалкова «Родня». 1981г.

14.15 «Комната смеха».

15.15 ПРЕМИЯ «ОСКАР».

Харрисон Форд, Майк Хэмил и Алек Гинесс в фантастической эпопее Джорджа Лукаса «Звездные войны».

Эпизод VI. «Возвращение Джедая» (США). 1983г.

18.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.

19.00 «Специальный корреспондент».

19.25 МИРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. Эшли Диклд и Морган Фриман в остророжательном фильме «Особое тяжкое преступление» (США). 2002г.

21.40 Фигурное катание. чемпионат Европы-2004. Показательные выступления. Трансляция из Булаште.

23.25 Александр Панкратов-Черный, Владимир Ильин и Вера Глаголева в комедии «Угости из Лозанна». 1992г.

1.00 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «Семь дней» (США). 1998г.

1.50 Канал «Евроньюс» на русском языке.

6.15 Легкое утро на НТВ.

«ГОЛУБОЕ ДЕРЕВО» (Аргентина)

7.00 «Лотерея АВТОВАЗ-3».

8.00 «СЕГОДНЯ».

8.15 «ПРОСТО ЦАРЬ».

8.50 Лотерея «ЦАРЬ УДАЧИ».

9.00

«ЦЕНТРИЗБИРКОМ.РУ».

9.15 «ЕДИМ ДОМА» с Юлией Высокой

9.50 Художественный фильм «УДИВИТЕЛЬНЫЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ ПАНДЫ» /

США /

11.20 «ВОЕННОЕ ДЕЛО».

11.55 Играм в «Кено».

12.00 «СЕГОДНЯ».

12.15 «АПЕЛЬСИНОВЫЙ СОК».

Программа Владимира Соловьева

12.45 «ВНИМАНИЕ: РОЗЫСКИ».

УБРАТЬ СВИДЕТЕЛЯ

13.15 Николай Караченцов, Юрий Яковлев, Ирина Шмелева в детективе «ЛОВУШКА ДЛЯ ОДИНОКОГО МУЖЧИНЫ».

15.10 «ИХ НАВЫ» с Дмитрием Захаровым

16.00 «СЕГОДНЯ».

16.20 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ В СТИЛЕ «МОДЕРН»: СМЕРТЬ ПРОВИЗЗОРА».

16.55 СЕРИАЛ ПО ВЫХОДНЫМ. Премьера. «КОЛЛЕКЦИЯ ДАНИЭЛИ СТИЛ: СЕКРЕТЫ». 2 серия (США)

18.00 СВОЯ ИГРА

18.50 ФИЛЬМ НЕДЕЛИ.

Стивен Сигал и Томми Ли Джонс в боевике «В ОСКАДЕ» (США)

21.00 «НАМЕДНИ» с Леонардом Парфеновым

22.30 ПРЕМИЯ «ОСКАР».

Кевин Костнер и Уитни Хьюстон в фильме «ТЕЛОХРАНИТЕЛЬ» (США)

1.15 Окончание трансляции

8.30 «Жизнь в слове». Религиозная передача.

9.00 Мультсериал «Ураганчики». США.

9.30 Мультсериал «Мистер Бэйт». США.

10.00 Мультсериал «Мари Кейт и Эшли - супергероини». США.

10.30 Мультсериал «Эволюция». США.

11.00 Мультсериал «Мудрые зверюшки». США.

11.30 Художественный фильм «ПРИНЦ ВЭЛИАНТ». Германия - Англия, 1997.

13.30 Художественный фильм «ПРОВИНЦИАЛЫ». США. 2001.

15.30 Оно в мире. О жизни в разных странах.

16.00 Художественный фильм «ПРИГОВОР». Россия, 1994.

18.00 Художественный фильм «КИВБОКСЕР». США, 1989.

20.00 Документальный сериал «В огне». США.

20.30 Документальный сериал «Морские истории». США.

21.00 Художественный

фильм «ТРИДЦАТЬ ТРИ». Россия, 1965.

22.30 Художественный фильм «НЕЗАМЕНИ

Лутфулла отанинг туни билан уйкуси келмади. Нафаси сиқилиб, ҳаво етишмаётган-дек безовталаниб чиқди. Оёқларининг зирқиллаб оғришига базўр чидаб тонг оттирди. Кейинги пайтда тез-тез марҳума хотинини эслайдиган бўлиб қолган. Ота қарийб ярим аср бирга яшаган марҳума аёлидан ранжиди: "Мендан олдин кетиб қолдинг, кампир. Сен ўлгунча, мен ўлсам бўлмасмиди?..."

Лутфулла ота қақшаб оғриётган оёғини нимжон кўллари билан уқалай бошлади. Сўнг инқиллаб ҳассасига таяниб дераза олдида келди. Пардани чет-роққа суриб, ташқарига қаради. Тун ўз ўрнини аллақачон тонгга бўшатиб берган бўлса-да, ҳовлида ҳеч ким кўринмасди. Дарвозахона олдида ўғли Хуснилланинг машинаси турибди. "Ишга кетиб қолмасидан, дўхтирга олиб боришини айтишим керак", - хаёлидан ўтказди ота.

У охишта қадамлар билан орқароққа юрди-да, "ётсам, ухлаб қоламан", - дея қаравотининг четига ўтириб, ташқарига термудди. Ҳовли юзида набирасининг велосипедчаси турарди. Лутфулла ота бир пайтлар Хусниллага ҳам худди шунақа велосипедча олиб берганини эслади. Ҳа, болалигида жуда ширин, эркатой эди у...

Ота нигоҳларини бир нуқтага қадаган кўйи хаёлга чўмди...

аччиқ гапи эсига тушиб беихтиёр кўзини юмди. Топиб, едириб-ичириб юрган маҳалда керакли эди. Энди-чи, энди? Кўзлари яхши кўрмайдиган, оёқлари ҳассасиз юрولмайдиган бўлиб қолган-да, керакмас бўлиб қолди! Отахоннинг кўзидан икки томчи ёш думалаб оппоқ соқолига тушди.

Ҳовлида челақнинг даранг-лаган овози эшитилди. Сочни тўзиган келини ошхона томонга ўтди.

- Келин, ўғлим турганда айт, кетиб қолмасин. Мени бир дўхтирга олиб борсин, - зо-

"Ким бор? Дўхтир қақирув-диларингми?"

Лутфулла ота шу овоздан уйғониб кетди.

- Дўхтир ҳам қақирмаган-миш, уйда касалимиз ҳам йўқ, - деб иккинчи қаватдан тушиб кела бошлади келини.

- Бу ёққа, болам, бу ёққа. Мен бу ерданман.

Отахоннинг овози зўрға-чиқди. Дўхтирни кўриб, томонига йиғи тикилди.

Келган дўхтир отахоннинг аҳволини кўриб, биринчи ёрдам кўрсатишга шошди. Лутфулла отанинг қон босими

МЭҲР ВА ҲАҚ

ошиб кетган эди.

Шифохонада давола-ниб чиққан Лутфулла ота, қайтиб яна уйига бормасликка ахд килди. Ўз уйида меҳр кўрмай, турткиланиб-сурткиланиб, даққи-дашномлар эшитиб, яшагандан кўра шамдек липиллаб қолган умрининг қолганини "Қариялар уйи"да ўтказмоқчи бўлди. Уйлаб-ўйлаб бу фикрдан қайтди. Оқибатсиз бўлса-да, яна ўғлининг обрўсини ўйлади...

Охири касалхонада танишиб қолган, ўзи тенги бир кишининг шаҳар четигада, икки хонали уйига бориб яшашга қарор қилди.

Икки ой бўлди... Ўғли: "Қаердасиз? Биздан нимага хафа бўлдингиз?" - деб сўраб-суриштириб келгани йўқ! Лутфулла ота туни билан тонг отишини, тонг отса кўчадан тушаётган

КАДАР ТОПМАДИМ

Фарзандлари - бир ўғил, икки қизи туғилганида хотини иккаласининг қувончлари дунёларга симмаган эди.

Атак-чекач бўла бошлаганидан тортиб, мактабни битириб, оилали бўлгунча ҳеч нарсасга зориқтирмай, хоҳлаганини едириб, кўнгилдагидек кийдириб катта қилди уларни. Айниқса, ўғлини жуда авайлар, қўлини совуқ сувга урдирмасди. "Военкомат" Афғонга ёзганда зир югуриб олиб қолди. Тенгдош болалар ичида биринчи бўлиб машина олиб берди, егани олдида, емагани ортида бўлди. Ҳашаматли уй-жойни, айтмаса ҳам бўлади. Белимга қувват, кўзимга нур бўлади бир кун, қариганимда мени боқад, бошига кўтаради деб ўйлаб, елкасига кўтариб катта қилган эди.

Афсуски, қариган чоғида елкасида оқибатсизлик, меҳрсизлик дардини кўтариб юриши хаёлига келмаган экан.

"Қизлари ўзидан тинган, меҳрибон. Аммо ўғли нима учун бу қадар меҳрсиз, оқибатсиз чиқди.

Сизнинг даврингиз ўтди!" - ўғлининг тунов кунги бу

риллади Лутфулла ота деразанинг бир табақасини очиб. - Эрталабдан яна битта ишни тайёрлаб турибсизми? - чимрилди келин. Унинг гапидан бир сесканиб тушган ота:

- Ҳа, нодон бола-я, - деди-да, қайтиб яна қаравотга чўкди: "Ўғлим чиқса ўзим айтаман" деб ташқарига қараб ётди. Кечаси ухламагани ўз ишини кўрсатиб, кўзи илиниб қандай уйку элитганини билмай қолди. Бир маҳал уйғонди-ю, шошиб ҳовлига қаради. Машина жойида йўқ эди...

- Келин, менинг гапимни ўғлимга айтмабсан-да, кетиб қолибди, - деди келини кўринмаса ҳам.

- Сиздан бошқа ташвишимиз борми ўзи, йўқми? Бошқа битган бало бўлдингиз-ку? Дардисар! - келини уйдан туриб шундай деди-да, тақ этиб деразани ёпиб қўйди.

Лутфулла ота бир тасакни егандек бўлди, гўё. Бирдан кўз олди қоронғулашиб, юра-гига қаттиқ оғриқ кирди.

- Э, воҳ! Бу нима азоб, бу қандай кўргулик? - деб инграб юборди.

Бир амаллаб ёнида турган телефонга қўл чўзиб "Тез ёрдам"га кўнғироқ қилди-ю, ёстиқни кучоқлаб, йиғлаб-йиғлаб ухлаб қолди.

ёруғ нур-га қараб, кун ботмаслигини истарди. Худдога шукр, кўни-қўшни бир коса овқат кўтариб йўқлаб турибди. Аммо ўз фарзанди...

- Маҳалламизда "Меҳр ва мурувват йили" муносабати билан тантанали йиғилиш бўлаяпти. Шунга сизни таклиф этгани келдик...

Ён кўшнисининг айтган гапидан отанинг бўғзига аччиқ бир нарса тикилиб, кўзлари ёшга тўлди.

"Меҳр... Меҳрли эдим-ку. Ўғлимни жонимдан ҳам ортиқ кўрадим-ку? Нега мен бутун умримни ўғлимдан аямадим, у қариган чоғимда биргина меҳрга зор қилаяпти?!.. Еки бу неъматни бошқача йўл билан бердимми? Бойлик, уй-жой, пул меҳр бўлолмас экан-да?! Мен қаерда хато қилдим?" Кетма-кет қуйилиб келаётган саволлар гирдобиди қолган отанинг хаёлини қаттиқ жиринглаган эшик кўнғироғининг овози бузди.

"Ким бўлди экан? Ўғлим бўлса-я?" Ота ёшга мос бўлмаган илдамлик билан ўрнидан туриб эшик томон йўналди...

Хулқар ХОТАМБОЕВА

ЯНГИ ЧИҚҚАН БОЙ

Яқин ошнамиз қишлоғимизда янги чиққан бойларнинг бирининг қизига совчи жўнатди. Ўша совчилар орасида мен ҳам бор эдим. Биз совчиликка жўнаб кетганда, ошнам менга бир сирни шипшиди.

- Ўғлимни ўша кишининг қизига кўнгли бор экан. Илгари у билан анча қадрдон эдик. Энди замон ўзгариб, олдингидек эмасмиз. Назаримда жиндай каттазангроқ бўлиб қолди. Қандай гап бўлса, менга очик-ойдин айтиб келаверасизлар. Ҳеч кимдан хафа бўлмайман.

Биз, ўша янги чиққан бойнинг уйига икки бор совчи бўлиб бордик. Аслида у билан ҳам битта мактабда ўқиганмиз. Олдинлари савдо-сотик билан шуғулланиб, қаттиқ синди. Кейинроқ ўзини яна тиклаб, тижоратчиликдан анча дастмоя топиб, дўконлар қурди. Ҳар қалай бизни жуда чиройли кутиб олиб, чиройли кузатиб қўйди. Унинг бизга бўлган муносабатидан, демак розилик берса керак, деган хаёлга бордик. Совчи жўнатган ошнамиз ҳам хурсанд бўлди. Аммо қизнинг отаси ошнамизникига одам юбориб, "қайтиб совчи жўнатмай кўяверсин. Улар бизнинг тенгимиз эмас", деган гапни айтиб юборди. Ошнамиз аслида ана шундай гапни кутгани учун хафа бўлмабди. Лекин нима қилсин, ўғлининг кўнглига қара, бизни иккинчи бор совчиликка жўнатди. Чунки орага дўст-душман тушиб, ишни бузаётган бўлмасин, бизга очик-ойдин жавоб берсин, деган гапни айтди.

Бизни яхши кутиб олди-ю, аммо қизнинг отасини ҳеч қовоғи очилмади. Биз нияти-мизни яна бир бор эслатган эдик, шундай деди: - Мен гапимни айтиб юборган эдим-ку. Биздан хафа бўлмайсизлар, очигини айтсам, у оила бизнинг тенгимиз эмас.

Биз унинг жавобини ошнамизга тўғридан-тўғри етказишни ўзимизга эп кўрмадик. Унинг гапини сал юмшатиб, "қизи унамабди" деб кўя қолдик. Бироқ мен билан совчиликка борган шеригим янги чиққан бойнинг жавобидан анчагина ранжиди. Сабаби - уни мактабда ўқитган эди-да.

Ана шу воқеадан кейин орадан уч йилча вақт ўтди. Қўнларнинг бирида иш билан туман марказига тушгандим, ўша совчи жўнатган ошнамизни тасодифан учратиб қолдим.

- Вақтингиз қалай? - сўради у салом-алиқдан сўнг.

- Нимаиди?

- Концертга олиб бораман. Албатта бемалолчилик бўлса.

- Юраверинг, бепул, зўр концертни кўрсатиб келаман.

Каттагина залда очик суд бошланибди. Биз этиб борганимизда, суд танаффусга чиқиб, кўчада очик хангома бораётган экан. Ўша жойда йиғилган иккита тўда бир-бирига мағзавани ағдараётганди.

- Ота бўлиб қизинга нима қилиб қўйдинг пасткаш, - дейди кўёв томондагилар қўлини шоп қилиб. - Ота кўрдига олиб берганинг ўша бузуқ сервантми? Яна «каранда»чилигинг оламга сифмайди.

- Сени нашаванд ўғлингга эски пайтавамни ҳам раво кўрмайман, билдингми? - деди қизнинг отаси. - Ўн йил қамокда ўтиртирмасам отимни бошқа кўяман.

- Нашани йигитнинг ўғил боласи чекади, билдингми? Қизингни уриб, ўлдириб қўймаганига шукр қил. Жиянимнинг тирноғига арзимайди қизинг. Сен ким бўлиб кетибсан, қаматиб?

- Бир-бирингдан аҳмоқ одамлар экансан. Ўша қизимни уриб, кўзини кўқартирган нашаванд ўғлингни қўлини синдирмай қўймайман. Ярамас муттаҳамлар!

- Ким муттаҳам?! Ўзингни тенгинг билан қуд бўлмайсанми, пасткаш. Қиёматда ҳам сенинг айтганинг бўлмайди. Ўзингга қўшиб, қизингниям уриб ўлдириб юборамиз.

Жанжал давом этаверди. Қизнинг отаси худди ўша ошнам совчи қўйганда, "у оила бизнинг тенгимиз эмас", деб жавоб қилган одам эди. Ошнам иккимиз орқага қайтдик. Мен шундай хулосага келдим-ки, ким бирровни камситса, тангри унинг бахтини ёпиб қўяркан. Ошнамнинг ўғли уйланиб, бир чиройли яшаяпти. Майли, бойлар кўпаяверсин. Лекин вақти келганда эски чорикням эслаб туриш фойдадан ҳоли бўлмас экан.

Ёшим 16 да. Мен бўш вақтимда дўстларим билан бирга бўламан. Жониворлардан оқ айқини ёқтираман. Севган гулим - оқ атиргул. Комедия кинофильмларини севиб томоша қиламан. Ёқтирган қўшиқчим Райхон.

Мен ушбу газета орқали кўп дўстлар орттиришни хоҳлайман.

Айгул ПАЛВАНОВА,
Коракалпоғистон Республикаси,
Нукус тумани,
Бердак кўчаси 105-уй.

Оилада 5 фарзандимиз - 3 ўғил, 2 қиз. Мен энг кенжа фарзандман. Ёшим яқинда 17 га тўлади. Мен одамларни ташқи чиройига эмас, аксинча ички дунёсига баҳо берадиган инсонман.

Ушбу руқн орқали тенгдошларим билан дўстлашиш ниятидаман. Мен билан дўст тутиниш ниятида бўлсангиз менга мактуб йўлланг, кутаман.

Феруза ҚОДИРОВА
Қашқадарё вилояти
Косон тумани
Навоий кўчаси
17-уй, 15-хонадон

Хар гал "Келинг, дўстлашайлик" саҳифасини ўқиганимда ҳаёлимдан бир фикр ўтади. Назаримда баъзи бир газетхонларимиз бу руқнни асосий мақсади нимадалигини тушунишмаганга ўхшайди. Шунинг учун уни баъзида "Қайда ўзи ўша бахт" билан адаштиришяпти. Аслида "Келинг, дўстлашайлик" саҳифаси газетхонларни ёши, маълумотидан қатъий назар ўзларига ҳамфикр, ҳамдод, хар хил манфаатдан холи бўлган бегараз, самимий дўст орттиришлари ва шу дўстлар билан дўстона мулоқотда бўлишларини кўзлаб ташкил этилган.

Қадимда ҳам инсонлар бир бировларини умуман кўрмаган ва фақат хат орқали суҳбатлашиб узок йиллар давомида ўзаро садоқатли дўстлар бўлган. Улар хатлар орқали бир бировларининг кўнглини кўтаришган, маслаҳат беришган, шодлигига шерик бўлишган. Ҳатто бундай дўстликлар ҳақида ёзилган қатор китоблари ҳам мисол келтириш мумкин. Машҳур турк ёзувчиси Азиз Несин асарларини ҳам ана шундай китоблар қаторига қўйиш мумкин. Дилимдаги сўзларни ёзар эканман, агар хоҳловчилар бўлса ёши ёки жинсидан қатъий назар менга хат ёзишлари мумкин.

Ўзим ҳақимда: Ёшим 50 да. Турмуш ўртоғим ва икки фарзандим бор. Фарзандларим балоғат ёшида. Ўзим давлат ташкилотларининг бирида ишлайман. Манзилим тахририятда.

Лутфиноз

Мен 1988 йилда Сурхондарё вилоятининг Денов туманида туғилганман. Ҳозирги кунда Қумқўрғон туманида истикомат қиламан. Очиқ кўнглили ҳазилкаш қизман. Ҳали очилмаган гўнчали атиргулни жуда ёқтираман. Киш менинг сеvimли фаслим. Яқинда телевизор орқали берилган "Киш сонатаси" фильмининг кўриб очиги маъна қилдим. Бу фильм икки ёш ўртасидаги самимий муҳаббат ҳусусида бўлгани учун қаҳрамонларнинг бир-бирлари билан одоб-ахлоқ чегарасидан чиқмай туриб сўзлашлари, отани ўғил, туғилни онага кўрсатаётган ҳурматини кўриб ҳайратландим. Чунки мен айрим тенгдошларимнинг бир-бирлари, ҳатто ота-оналари билан жерки гаплашаётганлари, кўпол муомалада бўлаётганликларининг кўп бора гувоҳи бўлганман. Мен дўстликни қадрлайман. Дўстим учун жонимни ҳам беришга тайёрман. Шундай экан мен билан дўстлашмоқчи бўлган ўртоқларимни мактуб орқали дўстлашишга қаҳраман.

Ферузахон Раимкулова
Сурхондарё вилояти
Қумқўрғон тумани
Нефтчилар маҳалласи 2-уй, 10-хонадон.

Инсонга ҳаёт бир марта берилади. Мен бу умрни кўплаб дўстлар орттириш, яхши-ёмон кунларимда улар билан дардлашиб, қувониб ўтказишни хоҳлайман. Хат орқали бўлса ҳам улар билан мулоқотда бўлишни хоҳлайман. "Келинг, дўстлашайлик" саҳифаси менга ёрдам беришига ишонаман.

2001 йил Зарафшон шаҳар тиббиёт коллежига ўқишга кирдим. Ҳозирги пайтда 3-босқич талабасиман. Бўш вақтларимда ҳаёл суришни, орзу қилишни, мусиқа тинглашни, ухлашни жуда яхши кўраман. Ўқини тугатгач, Тошкентдаги Фармацевтика институтига кириш ниятим бор.

Ҳаётда қувнок инсонман. Ҳамма-дўстларим мени кулдириш учун туғилгансан деб айтишади. Лекин шундай кунлар ҳам бўлади. Кулиш учун кунлар, ҳафталар ўтади. Оилада тўнғич фарзандман. Феълимни тўғри-сини онам ҳам тушунмайди. Қувнок пайтда бирдан ғамтириш мумкин. Машҳур турк ёзувчиси Азиз Несин асарларини ҳам ана шундай китоблар қаторига қўйиш мумкин. Дилимдаги сўзларни ёзар эканман, агар хоҳловчилар бўлса ёши ёки жинсидан қатъий назар менга хат ёзишлари мумкин.

Зарифа ТУРСУНОВА,
Навоий вилояти,
Зарафшон шаҳри,
Мирза Бобур кўчаси,
22-уй, 23-хонадон.

Мен 1983 йил 7 декабрда туғилганман. Шунинг учун киш фаслини яхши кўраман. Айниқса дарахтларни оппоқ қор билан безанганини кўрсам кўнглим кўтарилиб кетади. Ҳозир қор кам ёғаётганидан жуда ҳам хафаман. Лекин ҳамиша ўзим учун қизиқарли машғулотлар топишга, кунларимни эрикмасдан ўтказишга ҳаракат қиламан. Санъатга қизиқишим баланд. Қўшиқ айтиш ва тинглаш жону-дилим. Шунингдек ҳаваскор шоирман. Ажойиб шеърлар ҳам ёзиб тураман. Идеалим ҳаёл суриш ва саёҳат қилиш.

Мурод ЖАМОЛОВ
Тошкент вилояти
Паркент тумани
Умар Ҳайём кўчаси 19-уй

Мен бу саҳифани ўқиб жуда қизиқиб қолдим. Шунинг учун хат ёзишга қарор қилдим. Оилада 5 қизинг кенжасиман. Фасллардан кишини, гуллардан эса оқ ва қизил атиргулни, ҳайвонлардан ит ва айқининг боласини яхши кўраман. Овқат танламайман. Спортнинг Таэквондо турига қизиқаман ва қатнашаман. Орзуларим жуда кўп. Келажакда милиционер бўлиш ниятим бор. Жеки Чан, Жетли, Брус Ли, Жан Клод Вандаам, Шварцнегерлар иштирок этган киноларни севиб томоша қиламан. "Ҳақиқатга тик бокмок" ва "Зўрга зўр эмас, балки зўрга ақлли бўлиш" деган покиза ўйларим билан яшамокдаман.

Сайёра ҒУЛОМОВА
Тошкент шаҳри,
Шайхонтоҳур тумани,
Коратощ Х.Ахрор маҳалласи
Бўстон 6-уй

Биз икки дугона Чирчиқ шаҳридаги 22-мактабнинг 8-синфида ўқиймиз. Биз мактабда ҳам, кўча-кўйда ҳам ҳаммага бирга юраемиз. Дарсларимизни ҳам биргаликда тайёрлаймиз. Агар ҳаётда бирор муаммоларга дуч келиб қолсак, биргаликда ҳал қиламиз. Ҳамма қизлар қатори чиройли суратлар йиғишни ёқтираемиз. Айниқса, "ёшлик" дафтарчасини гўзал шеърлар билан бойитиш жону дилимиз. Ўзимиз ҳақдаги фикрларимизни эшитиб, икки дугонанинг характери, қизиқишлари ўхшаш экан, деб ўйлашнинг табиий. Айрим томонларимиз ўхшаш бўлса-да, лекин иккимиз икки хил дунёимиз. Мана азиз дўстлар, ўзимиз ҳақда қисқача гапириб ўтдик. Энди навбат сизларга. Бизга мактуб йўлланг. Кутамиз.

Жибек АЛИМБЕКОВА
Асем ОРАЗИМБЕТОВА
Тошкент вилояти
Чирчиқ шаҳри
Елибай кўчаси
102-уй
инд. 702100

Ёшим 20 да, талабаман. Самарқанд Механика Иқтисодиёт коллежида ўқийман. Менинг ушбу мактубим тенгдошларимни бефарқ қолдирмайди, деган умиддаман.

Мен билан дўстлашиш ниятида бўлганларнинг мактубларини кутиб қоламан.

Алишер УМРЗОҚОВ
Самарқанд вилояти
Иштихон тумани
Гулистон кўчаси №16
Код 8-366-62 тел:9-21-82, 9-25-32
инд. 704250

Мен табиатан ҳушчақчақ қизман. Бўш вақтларимда мусиқа тинглаш, қизиқарли китоблар ўқишни ёқтираман. Мен кўпинча газеталардаги ҳаётий воқеалардан таъсирланиб кетаман. Шунинг учун ўзимни баъзида бадий қаҳрамон ўрнига қўйиб кўраман. Ҳаётда ноҳақликларга дуч келиб қолсам ўзимни тугулмайман. Тўғри-да, бу дунёда хар кимни ҳаёт ҳақида ўз фикрлари, қарашлари бўлиши керак. Сувга чўккан тошдай жим-жит яшовчи, баъзи бир инсонларни кўрсам виждоним қийналиб кетади. "Менга нима" қабилида иш тутадиган тенгдошларимга ўз характерларини ўзгартиришларини маслаҳат берган бўлардим.

Менинг яна бир хоббийим машина ҳайдаш ва уларни моделларини ўрганиш. Вилотимиздаги барча талаба ёшлардан дўстлик риштасини боғловчи мактубларни кутиб қоламан.

Нигина ИСМОИЛОВА
Бухоро шаҳри
Рыкова кўчаси 7-пр, 68-хонадон

Республика Рассомлик коллежининг III-курс талабасиман. Ёшлигимдан табиат манзаралари, хар хил мультфильм қаҳрамонларини чизишни яхши кўраман. Айниқса, она сиймосини яратиш менинг энг катта орзуим. Атрофимда дугоналарим кўп. Улар билан адабиёт, санъат ҳақида, ижодкорларнинг шахсий ҳаёти ҳақида гаплашишни яхши кўраман. Чунки машҳур инсонлар ҳаёти, оиласи, нималар билан машғул бўлиши бошқалар учун ҳам қизиқарли. Қўлимдан келса барча учун яхшилик қилгим келади. Келажакда ким ва қандай инсон бўлишимдан қатъий назар рассомлик ишларимни давом эттираман. Ҳаётда ҳамиша яхшилик ҳамда ёмонлик ўртасида қураш боради. Мен ростгўй, бошига қилич келса ҳам тўғри сўзловчи инсонларни ҳурмат қиламан. Ўзим ҳам ҳамиша эътиқодимни мустақкам тутиш учун астойдил курашаман.

Нафиса АТАМУХАМЕДОВА
Тошкент шаҳри
Шайхонтоҳур тумани
Фурқат кўчаси 8-уй
индекс: 700021

Ёшим 16 да. Ҳозирда туманимиздаги 1-мактабнинг 10-синфида ўқийман. Ёқтирган фанларим адабиёт ва биология. Шифокор бўлишни орзу қиламан. Севган гулим-атиргул. Жониворлардан мушукни ёқтираман. Бўш вақтимда китоб ўқийман, мусиқа тинглаш жону дилим. Ёқтирган қўшиқчим Шахзода. Япон ва хинд киноларини яхши кўраман. Дўстларим кўп бўлишини истаيمان. Шунинг учун ҳам тенгдошларимни дўстлашишга қаҳраман.

Гулсара ЯКУПОВА
Коракалпоғистон Республикаси
Нукус тумани
Бердак кўчаси 107-уй

Чирчиқ саноат касб-хунар коллежида "Муҳосиблик ҳисоби" бўйича ўқияман. Ҳозирда II-босқич талабасиман. "Оила ва жамият" газетасининг ашаддий мухлислариданман. Сизларга хат ёзишимдан мақсад, мен 2002 йил Зулфия муқофотида номзод бўлдим. Биласизми, менинг шеърларим биринчи марта "Чирчиқ" газетасида чоп этилди. Спортта, шеърятга қизиқаман. Ёнғ яхши кўрган хонандам Тоҳир Содиков. Орзуларим амалга ошишини ва дўстларим кўпайишини хоҳлайман. Ўз шеърый машқларимни сеvimли газетам саҳифаларида ўқиш мен учун энг катта бахт.

Эй дўст
Мевали дарахтга
отадилар тош,
Ёмоннинг дастидан эгар
яхши бош.
Заҳарни дўст ютар,
нодон ейди ош,
Бу дунё ўтқинчи, қўй,
ишонма дўст.

**Кимлардир аламга
ташлайди ўзин,
Олманг ўзингизга
нобакор сўзин.
Барчамизга берсин
Илоё тўйчим,
Бу дунё ўтқинчи,
қўй, ишонма дўст.**
Назакот ИНОҒОМОВА
Тошкент вилояти
Бўстонлик тумани
Кўшқўрғон ж/х
инд: 702124

"Оила ва жамият" газетасининг мухлисларидан хат олган кунимни ҳеч қачон унутмайман. Чунки мен бунга ишонмагандим. Ҳозир дўстларим анча кўпайган. Республикаимизнинг турли вилоятларида яшовчи тенгдошларим билан дўсту қалбдон бўлиб қолдик. Атрофимда кўнглимга яқин инсонлар кўп бўлгани учун кунларимнинг файзли, шуккули. Юз сўм пулинг бўлгунча, юзта дўстинг бўлсин, деб ҳалқимиз бежизга айтмаган экан. Мен дўстларим сафи янада кенгайишини истаб қоламан.

Фурқат КАМОЛОВ
Жиззах вилояти
Фориш тумани
Боғдон к-82 уй
инд. 708020

Нигора ЙЎЛДОШЕВА
тайёрлади

Ҳурматли тахририят аъзолари! Ҳар ҳафта газетани ўқирканман, ундаги турфа тақдирлар мени чуқур ўйга солади. Энди мен ҳам ўз тақдирим ҳақида ёзиш мавриди келди, деб ўйладим. Негаки, эндигина ҳаётим сокин кеча бошлади. Тақдир мени ҳар қанақа кўйга солди. Мен унинг ўйинларидан чарчадим. Бор-бўдимдан айрилдим. Лекин мен бир нарсадан қувонаман - соғ-саломатман. Ақлимдан айрилмаганимга шукр қиламан. Ахир, оз эмас, кўп эмас 17 йил бир кишининг этагини тутиб, эрли аёл бўлиб яшайман, деб қанча қийинчиликларни бошдан кечирдим. Натижада эса ҳеч нарсага эришолмадим.

Телевизорда берилган "Ошин" сериалини қизиқиб томоша қилдим. Ошин яхши келин бўламан, ҳаммага ёқаман деб ўйлиб тирилди. Натижада туғилган боласи йиллашга ҳам улгурмай оламдан ўтди. У ҳаммасидан воз кечиб, ўз ҳаётини янгитдан бошлади. Мен ўзимни Ошин қиёфасида кўраман. Лекин менга ҳаётимни эртароқ, ўз билганимча бошлашим учун қатъият етишмади. Фақат эртадан, эртага эса индидан умид қилдим. Охир-оқибат болаларим воёга етгачина ҳаммасига кўл сотладим. Доимо сиқилиб кетган пайтларимда овсинларимга: "Шу кичик қизимни турмушга берган кунимнинг эртасигаёқ уйдан чиқиб кетаман", - дердим. Қанчалик аҳмоқона фикр юритганимни энди билаяпман. Эрининг зулмига чидаб яшаган аёллар тақдирига ачинаман.

Ёшим 39 да. Мактабни ҳам, институтни ҳам аълога тугатиб, олий маълумотли бир йигитга турмушга чиқдим. Хусну малохатда бировдан кам жойим йўқ эди. Қорачадан келган, сочларим қарийб тўпигимга тушарди. 3 йил гаплашиб юрдик. Ўша пайтлардаёқ у онасининг норози эканлигини бот-бот айтарди. Негаки, биз узоқ тумандан эдик. Лекин биз ана шу қаршиликни енгиб уларни рози қилиб турмуш қурдик. Қишлоғим олисда қолди. Мен янги одамлар орасида яшай бошладим. Мен туғилиб-ўсган мухит одамлари қалби тоза, содда, меҳнаткаш, уриш-жанжалдан йироқ инсонлар эди. Бу ердаги мухит бошқача чиқди. Бу ерда дунё матолари биринчи ўринда тураркан. Дастлаб 3 йил эр-хотин иззат-ҳурматда яшадик. Мен қайнона-қайнотамга ёкиш учун кўп уриндим. Оғизларидан бирон гап чиқши билан мен содда, тўпори бир қишлоқ қизи югуриб ўша ишни амалга ошираддим. Қайнотам мени яхши кўрарди. Лекин қайнонамга ҳеч ёқмадим. У ҳар бир ишимдан, ҳар бир ҳаракатимдан камчилик топиб ўғлига чақиб берарди.

Охир-оқибат... муҳаббатдан қурилган уйимизнинг пойдевори бўш экани, у шамолларга, ёлғир қорларга дош беролмайдиган бўлиб қолди. "Оламни гап бузади", деганларидек, қайнонам бизни кунда-кунора уриштирадиган, роҳат қилиб томоша қиладиган бўлди. 3 болали бўлдик. Улар билан ўралашиб қолдим. Бу орада эримнинг мартабаси кўтарилиб, институтда ишлай бошлади. Энди унинг бурни кўтарилиб мени менсимай кўйди. Машина сотиб олди, кўркам бўлиб кийиниб, мени оёқ учига курсатадиган бўлиб қолди. Мен на-заридан қола бошладим. Авваллари оз бўлса-да, суҳбатлашадиган, кўнглимга қарайдиган одам мени энди маданиятсизга чиқариб қўйди. Лекин бирон марта унга қар-

ши фикр билдирмадим, ажралиб кетишини ўйламадим. Негаки, аввало ўзим пиширган ош. Иккинчидан, онам эрта вафот этиб, отамиз бир этак болани ўзи тарбиялапти. Уларга ортиқча даҳмаза бўлишни истамадим. Мен бошимдан ўтаётган бу савдолар ҳақида фақатгина ажралиш арафасидагина уйдагиларга айтдим, холос. Шу туфайли бўлса керак, уйдагилар менинг эримни жуда яхши кўришарди, соясига кўрпача солиб, жуда иззат қилишарди. Мен игна ютган итдек азобланиб яшасам-да, кетмасдим. У мени ҳайдашнинг ҳар хил йўлларини ўйлаб топди. Бизларни эсламасди ҳам. Мен уйдаги бор озиқ-овқат билан рўзгорни амаллардим. Қайнота-қайнонам ҳам бу нарсани кўриб туришса-да, индамасдилар. Қайнонам менинг кетишимнинг тарафдор, қайнотамнинг эса ўғлига гапи ўтмасди. У киши одамохун, меҳрибон, самимий бўлса-да, енгил-табиатлиги учун оилада ҳурматини йўқотганди. Бундай воқеалар ҳар 2-3

ТАҚДИР МЕНИ ҲАР КЎЙГА

ойда такрорланиб, 3-4 йил давом этди.

Уни кўрсам азроилни кўргандек титтардим. Болаларим ҳам илк эсини таниганидаёқ ана шундай ҳаётни кўришди. Кечкурун машинанинг овозини эшитишлари биланок, уйқулари келмаётган бўлса ҳам ўзларини ўринга уришарди. Эрталаб чой ичар-ичмас мактабга отланишарди. Шунчалик бойлигига қарамай, мен ва болаларим бозорнинг энг паст нарсасини киярдик. Доимо: "Сенларга нон топиб келаётганимга шукр қилишларинг керак! Одамлар бир бурда нонга зор!" - дерди. Мен бу гапларга ишонардим ва бориға шукр қилардим.

Ҳатто бир кун директорин чакриб:

- Бир уст-бошингизга эйтиб беришганми? Иккинчи фалончининг хотинисиз, эрин-гизнинг юриши қандай-у, сизни қаран! - деди. Мен ҳеч эътироз билдиролмадим. Тўғри гап ҳам шу эди-да! Баъзан шундай бўлардики, 10-15 кўнлаб ёнида ёнма-ён ўтириб бир пиёла чой ичмасдим. Эрталабки чойини тайёрлаб, ошхонада муҳим ишим бордай қуймаланиб юрардим. Кечкурун ҳам аҳвол мана шу... Лекин бирон марта: "Сен нега дастурхонда бирга ўтириб овқатланмайсан", - демаган. Болаларим ҳам, мен ҳам ана шундай совуқдан-совуқ турмушдан бешиб қолгандик. Ота-онамнинг уйига 6-7 ойда бир борса ҳам йўлда мени эзиб борарди. Боргандан кейин: "Овқатни ўзинг пишир, уларнинг овқати 3 соатда пишади. Мен зерикиб кетаман. Тушундингми? Тушундим де!"-дерди. Мен ҳам: "Ҳа, тушундим", - дердим кўриб. Кейин-кейин ўзим бориб келадиган бўлдим. У фақат тўйлардагина борарди, бегоналар қатори бориб, бегоналар қатори келарди. Мени ҳам тўй тугамасдан машинасига солиб уйга олиб қайтарди. Уйдагилар унинг бу қилиқларидан ҳайрон бўлишарди.

Шундай қилиб, у билан яшаётган бўлсам-да, руҳан ёлғиз эдим. Ҳатто шундай бўлдики, бир вақт мен 2 ойлар чамаси хаёлан юзта кўчага кириб чиқдим. Ўзимни ўлдириш хаёлигача бордим, ёки болаларимни олиб ҳеч ким топмас жойларга қочиб кетсам...

Мен келин бўлиб келганимда сар-

поларим кам эди. Улар шуни ҳали-җа дўмбира қилиб гапиришарди. Кўринганга: "Сахродан келган қашшоқ (эримнинг таъбири бўйича)", - деб мени таърифлайдилар. Ҳолбуки, ўша пайтларда бизда қандай урф-одат бўлса шундай қилишган. Мендан кейинги овсинларим музлатгич, телевизор каби нарсалар олиб келишганида, юзимга юз марта айтишганди шуларни.

Мен тупроқ йўлларимни интизор қилиб, бу темир гўшани ватан айлаганимдан минг марталаб пушаймонлар қилганман. Мен ўша ота уйим - "сахро"да 22 йил яшаган бўлсам, жаннатдагидек яшаганман. Жаннатмакон боғимизда сархил мевалар, зилол сувлар, хумлар тўла ёғ, қоплар тўла ун, ҳафта-ун кунда бир кўй сўйилиб, ўз ёғига қовурилиб, катта идишларга босардик. Меҳмон келмаган кун йўқ. Ҳатто қайнона-қайнотам меҳмонга боришса оёқлари остига албатта кўй бўғизлашарди. Менинг катта фарзандим туғилганида унга атаб

Дил
изҳори

сигир беришганди. Икки марта машина олганимизда ўшаларнинг ярим пулини беришганди. (Биз қайтариб бермадик). Эрим бу орада наркотик модда истеъмол қилишга ҳам ўтиб олди. Албатта доимий эмас, ҳафта-ун кунда уни истеъмол қиларди. Кейинчалик тез-тез истеъмол қиладиган бўлиб қолди. Мен бунга кўра била туриб уни бундай қилишига йўл қўя олмасдим-у, аммо бу йўлдан қайтаришга уриниб ўтирмадим. Чунки биринчидан, гапим ўтмаслиги аниқ эди. Иккинчидан, мен уни ёмон кўриб қолгандим. Уйда уни қанчалик кам кўрсам шунчалик менга яхши эди. Эҳтимол сиз ўйларсиз, сен кўлидан ҳеч бир иш келмайдиган ношуд аёлдирсан-да, шунчалик назардан қолгандирсан деб. Албатта ҳаммада ҳам камчилик бўлади, бейб парвардигор. Менда ҳам қусурлар тўлиб-тошиб ётгандир, балки. Лекин шуни қатъий ишонч билан айта оламани, мен меҳнатдан қочадиган аёл эмасман. Эсимни таниб ўзимни пахта даласида кўрдим. 200 кг. лаб пахта терардим. Институтда ўқиганимда ҳам шундай эди. Ҳар беш кунликда муқофот олардим. Фахрий ёрликлар ҳам олганман. Шаҳарга келин бўлиб тушиб ҳам шаҳарлик келин бўлолмадим. Ерни соғинардим ва унинг ичидан чиқмасдим. Болалар ташвиш, бундан ташқари 3-4 йил давомида қайнуқларимга уйлар солинди. Уста ва мардикорларнинг 3 маҳал ош-овқати ҳам менинг зим-

мамда эди. Мен буларни қилишни ўз бурчим деб билардим ва ҳеч оғринмай бажарардим. Файратим ичимга сифмасди. Энди эса кун сайин кучдан қолиб бораётирман. Кўп ишларни қилгим келади, лекин йиллар ўз ишини бажарганди. Қанийди, ўша дамларим қайтса дейман, мен ҳаётимни бошқатдан қурардим. Дуч келган олчоққа алданмасдан, ўйлаб қадам босаримдими, дейман.

Тўқлик билан йўқлик ёнма-ён деганларидай бир вақт танг аҳволга тушиб қолдик. У менга бозорга чиқсанг-чи деди. Мен бозорга чиқдим. Худо омадимизни бериб, даромадимиз жуда яхши бўлиб, 3-4 йил ичида бир неча машинали, қўшқават уйли, анчагина сармояли бўлиб қолдик. У давлат ишида ишлар, бозор асосан менинг зиммамда эди. Мен чаппар уриб ишлардим. Меҳнатнинг зўридан чўпдай озиб, қоп-қорайиб, бурним сўппайиб қолса-да, бахтиёр эдим. Биз ҳам одам қаторига қўшилиб уйли-жойли бўлдик,

СОЛДИ

деб қувончим ичимга сифмасди.

Унинг муомаласи ҳам анча ўзгариб қолди. Кўпчилик орасида юрмаймани, турфа хил тақдирларга дуч келардим. Биз аёллар дардимизни бир-биримизга тўкиб-сочишни яхши кўрамиз. Баъзилар йиғлаб, нолиб қолса, мен уларга далда берардим: "Кутинг, сабр қилинг, оғирлик билан енгинг. Менда бундан баттарлари бўлган. Ана, ҳозир ундай, ҳозир бундай..." Лекин юрагимнинг туб-тубида келажагимга ишонч йўқ эди. Баъзан овсинларимга айттардим: "Мен ҳозир катта-катта даромад келтираяпман. Шунинг учун у билан яхши яшапман. Эрта бир кун касал бўлиб қолсам, биладан куним итникидан ёмон бўлади". Чунки у пулни жуда яхши кўрарди, пул масаласида бирон иш-каллик чиқса, мени сиқиб сувимни ичарди. Бундан сира афсусланмасди. Баъзан давраларда у бировларнинг устидан қулиб шундай дерди: "Фалончи қайси кунги фалон минг сўмга хотинига тилла тақинчоқ олиб берди. Фалончи доимо хотини билан бирга юради, у хотинидан кўрқадими..." Бир гал 3-4 та оила айланишга чиқдик. Ўша ернинг бозорига кириб айланиш чоғи улар хотинларига 80-100 минг сўм бердилар. Уларга қараб эрим ҳам бир пас ҳайрон бўлиб турди-да, дарҳол ўзини ўнглаб олиб: "Сенга ҳам берайми", - деди ва 40 минг чиқариб берди. Мен унинг ода-тини билганимдан пулнинг озгина қисмини ишлатдим. Бозордан чиққанганимдан кейин (бозорда аёллар алоҳида, эркеклар алоҳида айланишарди!) улардан ҳолироқ жойда "қолган пулни қайтариб бер", - деб қолган пулни беришимни талаб қилди. "Шунча пул"ни ҳаражат қилганим учун мени сўқиб ҳам қўйди. Катта-катта пул топиб ҳам шароит эски ҳаммом, эски тослигича қолаётгани учун мен бошқача иш тута бошладим. Товарларни қимматроққа пуллаб, ортан пулга ўзимга, болаларимга, рўзгорга (озик-овқатдан ташқари) нарсалар ола бошладим. Бир қанча тилла тақинчоқлар сотиб олдим. Унинг ажабтовур одати бор эди, бирон нарса олиб беринг, десам ер билан осмонни битта қиладиган одам устимда бирон янги нарса кўрса буни қачон, қанчага, қаердан олдинг демасди. Овсинларим уйда янги рўмолча кўриб қолса ҳам эрим сўроқ-лайди, дейишарди.

М.
(Давоми келгуси сонда)

ҲАЁТНИНГ

Баъзи бир катта ёшдаги кишилар сут ва сут маҳсулотларини унчалик хуш кўришмайди. Болалар эса сутни мириқиб ичишади, айниқса она сутини! Чиндан ҳам дунёда ҳеч бир ноз-неъмат бола учун она сутининг ўрнини боса олмайди. Абу Али ибн Сино "Тиб қонунлари" асарида шундай ёзган: "Одам учун энг яхши сут хотин сутидир..." Энг яхши сут оппоқ ва бир хил қулоқлидаги сутдир, уни тирноқ юзига томизса, туриб қолади ва ундан оқиб тушмайди. Сут хилларни мўтадиллаштиради, баданни бакувват қилади, семиртиради. Сут кўпинча ўз ишини ички суриш ва ичаклардаги чиқиндиларни чиқариб ташлашдан бошлайди. Энг қадимги озиқ-овқат маҳсулотларидандир. Турли ҳайвонларнинг сутни билан турли хасталиклар даволаб келинган. Сутнинг шифобахши хусусиятини дастлаб бундан 2500 йил муқаддам Гиппократ кашф қилган. Бир зодгон йигитча буйрак касалига гирифт бўлганида Гиппократ унга: "Наҳор-да сут ичгин, тушликда ҳам сут ич, кеч-қурун ҳам сут ич - шифо топасан", - дейди. Аввалига эшак сутини сувга аралаштириб ичишни, 10 кун ўтгач, фақат сигир сутини ичишни тавсия қилади. Бир ойга қолмай касал тузалиб кетади. Гиппократ ёлғиз буйракнигина эмас, асаб тизими хасталикларини, меъда-ичак, юрак ва қон томир касалликларини ҳам сут билан даволаган.

Сутдаги ёғ ва қанд моддаси ҳам ин-

сон аъзои-танасига энгил сингийди. Эйтиб бериш керак, идишга соғилган сут бир

БЕБАХО

оз тиндириб қўйилса, "бет олади" - широбча

хосил қилади. Олимлар ана шу широбчани микроскоп остига қўйиб кузатганларида унда жуда майда шарчалар мавжудлигини пайкаганлар. Бир томчи сутдаги мавжуд юз миллиондан кўпроқ ана шу дончалар ёғ эканлиги маълум бўлди. Сут ёғи таркибида 30 дан зиёд ҳар хил кислоталар бор. Бошқа хил ёғларда эса мазкур кислоталар нисоятда кам бўлади ёки мутлақо бўлмаслиги мумкин. Жониворлар сутни ташқи кўринишдан бир-биридан деярли фарқ қилмасда, лекин таркибий қисмлари хилма-хил. Очиқ гап, кўпчилигимиз эчки сутини ёқтирмаймиз, лекин бу сут таркибий жиҳатдан сигир сутидан анча устун туради. Ундаги ажойиб маъдан-модда инсон аъзои-танасига тезда сингий олади. Шунинг учун бутун Кавказда эчки сутини истеъмол қилиш анъанавий тус олган. Жуда кўп халқларда янги соғилган эчки сутни ва қўй сутлари, туя сутидан қимрон ва бия сутидан қимиз тайёрлаб, турли хасталикларни даволаб келинади. Қўй сутни қон туфлашга кўпроқ фойда қилади. Сут ўпка яраси ва силга қарши тавсия этилади. У билан оғиз чайқаш ва гар-гара қилиш томоқ оғриққа, томоқ шишига бодомсимон безларнинг шишларига фойда қилади. Туя сутни нафас қисилишга фойда қилади.

Сутдаги ферментлар дармон-дорлар таркибида бўладиган сут қанди юрак, жигар, ҳамда буйракнинг бир меъёрида ишлашини таъминлайди. Сув ўрнида ёки чанқоқни қондириш учун ичилган сут жуда фойдали бўлишини унутмаслик керак.

Шуни айтиш керакки, кимё жадвалидаги ҳамма модда-маъданлар сутда мўжасам. Янги соғилган сут бак терицидлик хусусиятига ҳам эга, яъни ўзига тушган бактерияларни қўлайишга тўсқинлик қилади. Бу хусусият-ни сақлаш мақсадида

янги соғилган сут совутилади. Бу ҳолат 10 даража ҳароратда сақланса, 24 соатгача тураверади. Хона ҳароратида оддий сутни бир суткадан ортиқ сақлаш мумкин экан. Бозордан сотиб олинган сутни, албатта қайнатиш керак, чунки унда сил, куй-

дирги, қорин тифи, полиомелит, дизентерия ва бошқа касалликларни кўзга-тувчи микроблар бўлиши мумкин. Сутни алюмин идишда узоқ сақлаш ярамасди, чунки мазаси аийниди. Одатда, нимадир сутни ёғлилик даражасига қараб баҳоланади. Ваҳоланки, сут таркибидаги оқсиллар бебаҳо неъматдир. Сутни бир оз ачиқиб қайнатилса, кўкимтир сувга ва пахтасимон оппоқ парчаларга ажралади. Ана шу парчалар оқсил моддаси бўлиб, олимлар бунни казеин деб аташади. Сутда ана альбумин ва глобулин номи билан аталган оқсиллар ҳам бор.

Баъзи кишилар, хом сутни ичса бўлаверади, дейишади. Буларнинг фикри тўғри, аммо сигир соғлом бўлишига ишонч ҳосил бўлгандагина ичиш мумкин. Хом сутни меъда шомоллашида сурункали қолит, энтерит каби хасталикларда ичиш тавсия этилмайди. Шундай соғлом кишилар борки, хом сутни ичсалар нохушлик сезади. Бунга улардаги лактоза-сут шакари сабаб бўлади. Лактоза-фермент эканлигини фарқлаш даркор. Сутни кўтар олмасликларига лактоза ҳам сабаб бўлиши мумкин. Сут шакари - лактоза молекулалари лактоза ферментининг етишмаслиги ёки йўқлиги учун парчаланадими. У микроорганизмлар иштирокида ачиб, ичкада турлича зарарли моддаларни ҳосил қилади. Сут шакари дисахаридлар гуруҳига мансуб бўлган углеводдир. Ном шакар бўлса-да, унчалик ширин эмас: сигир сутида 5 фоиз, она сутида 7 фоиз бўлади. Сут шакарларининг организм фаолиятидаги аҳамияти беқиёс. У қувват манбаи, озиқларни ўзлаштиришда ижобий таъсир кўрсатади. Қай-моғи олинмаган сут ёки сут-қатик маҳсулотлари

ҳар куни ярим литр ичилса, одамнинг оқсилга бўлган суткалик эҳтиёжи 35 фоизга қопланади.

Сут оқсилли ҳомиладор аёллар овқатида катта аҳамиятга эга. Сут маҳсулотларидан творог энг фойдали ҳисобланади. Творог истеъмол қилинганда сут ичиш тавсия этилмайди. Чунки бу маҳ-

ЧАШМА

сулотларда кальций кўп бўлиб, организмда кальций алмашинуви бузади. Творог ва сутда темир ва дармон-дори мавжуд. Пировардида дармон-дори етишмаслиги, камқонлик юзига келиши мумкин. Творогдан кунига 100 граммдан истеъмол қилиш тавсия этилади.

Яқинда сутнинг икки ҳосияти борлиги аниқланди. Биринчидан, сут ухлатувчи ҳосиятга эгаллигини англиялик шифокорлар аниқлашди. Яхшироқ ухлаш ниятида кечаси бир стакан иссиқ сут ичса киши тиниқ ухлайди. Иккинчи ҳосияти - бу тишини қариесдан химоя қилиб, даволайди. Мелбурн университети (Австралия) доктори Эрик Ренелдс 10 йил текширишлар олиб бориб, ана шундай хулосага келди. Қанд тишини емирганда оқсил молекуласи тиш эмалига зич бирикми микроблардан ҳалос этади. Сал жароҳатланган эмални молекуладаги кальций ва фосфор ионлари тиклайди. Сутнинг ўзида сут суви энг соф кимёвий сув бўлиб, моддаларни ажойиб тарзда синтезлайди. Сут суви-сиз биз уша моддалар мазасини билмаган бўлар эдик. Бунинг учун яримта лимон, 100 грамм пишлоқ, 1 дона тум, ярим стакан совуқ сутга солиб тайёрланса ажойиб ичимлик бўлади. Болалар учун 1 литр кефирга қулупнай ёки малина, 2 ош қошиғида қанд солиб тайёрланган ичимлик ҳузур бахш этади.

Хуллас, сут каттаю кичик, касалю соғ-ҳамма учун табиат инъом этган бебаҳо чашма, неъматдир. Ахир яхши ўсимликлар едириб боқилган ҳайвон сутига нег етсин. Бундай сутлар шифобахшдир.

МИРЗАМИР МИРЗАШАРИПОВ

доршунос

Фаргона шахри

ЭЧКИ СУТИ

Эчки сутининг инсон танасига яхши таъсир этиши билан она сутидан сўнг иккинчи ўринда туради. Халқ табиатида уни "мўъжизакор сут" деб ҳам юритишади. Гиппократ ҳам эчки сутининг шифобахши хусусияти ҳақида гап юритаркан, унинг айниқса сил хасталигини даволашда беқиёс таъкидлайди. Швейцарияда тоза ҳаво ва эчки

сутни билан касалларни даволайдиган санатория бир неча йиллардан бери фаолият кўрсатади. Эчки сутининг афзаллик томони шундаки, биринчидан таркибидаги ёғлар миқдори кўп, иккинчидан яхши ва тез ҳазм бўлади. Бунга сабаб эчки сутдаги оқсил ва ёғ дончаларининг сигир сутига ёғ дончаларидан анчагина кичиклиги ва майинлигидан ҳамдир. Эчки сутини шунинг учун инсон танасига сингий кетиши осон кечади. Она сутни етмаган пайтда, унинг ўрнини босувчи ягона табиий сут эчки сутидир.

Бола организмда эчки

сутни билан касалларни даволайдиган санатория бир неча йиллардан бери фаолият кўрсатади.

Эчки сутининг афзаллик томони шундаки, биринчидан таркибидаги ёғлар миқдори кўп, иккинчидан яхши ва тез ҳазм бўлади. Бунга сабаб эчки сутдаги оқсил ва ёғ дончаларининг сигир сутига ёғ дончаларидан анчагина кичиклиги ва майинлигидан ҳамдир. Эчки сутини шунинг учун инсон танасига сингий кетиши осон кечади. Она сутни етмаган пайтда, унинг ўрнини босувчи ягона табиий сут эчки сутидир.

Бола организмда эчки

сутни билан касалларни даволайдиган санатория бир неча йиллардан бери фаолият кўрсатади.

Эчки сутининг афзаллик томони шундаки, биринчидан таркибидаги ёғлар миқдори кўп, иккинчидан яхши ва тез ҳазм бўлади. Бунга сабаб эчки сутдаги оқсил ва ёғ дончаларининг сигир сутига ёғ дончаларидан анчагина кичиклиги ва майинлигидан ҳамдир. Эчки сутини шунинг учун инсон танасига сингий кетиши осон кечади. Она сутни етмаган пайтда, унинг ўрнини босувчи ягона табиий сут эчки сутидир.

Бола организмда эчки

сутни билан касалларни даволайдиган санатория бир неча йиллардан бери фаолият кўрсатади.

Эчки сутининг афзаллик томони шундаки, биринчидан таркибидаги ёғлар миқдори кўп, иккинчидан яхши ва тез ҳазм бўлади. Бунга сабаб эчки сутдаги оқсил ва ёғ дончаларининг сигир сутига ёғ дончаларидан анчагина кичиклиги ва майинлигидан ҳамдир. Эчки сутини шунинг учун инсон танасига сингий кетиши осон кечади. Она сутни етмаган пайтда, унинг ўрнини босувчи ягона табиий сут эчки сутидир.

Бола организмда эчки

Беҳи 4 минг йил муқаддам эканлигидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Хастанинг қариндошлари мабо-

ди. Беҳи унга жон ато қилаётганидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Хастанинг қариндошлари мабо-

ди. Беҳи унга жон ато қилаётганидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Хастанинг қариндошлари мабо-

ди. Беҳи унга жон ато қилаётганидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Хастанинг қариндошлари мабо-

ди. Беҳи унга жон ато қилаётганидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Хастанинг қариндошлари мабо-

ди. Беҳи унга жон ато қилаётганидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Хастанинг қариндошлари мабо-

Беҳи 4 минг йил муқаддам эканлигидан завқланиб, захарланмаган қисмини бир тишлаган экан, ўша захотийёқ йўтали тўхтаб, энгил баглам ажрала бошлабди...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Бемор эртасигаёқ ўридан туриб, тўшақларини қўқибди. Беҳи остларини супириб-сидирибди. Яна бир дон ярим сасиган беҳини шохдан излаб толиб танавул қилибди. Хуллас, уч кунда бемор оёққа туриб, бир ҳафта деганда ўзига кела бошлабди. У фақат беҳи ер, еганда ҳам уруғига қолдирмас экан...

Менинг даво бўлмаган қисмин йўқ. Томиримдан тухимга қадар минг касалга шифоман, - деб жавоб қилган экан.

Абу Али ибн Сино беҳи мевасидан тайёрланган даммала ва қайнатмани ич кетишини тўхта-тувчи, иштаҳа очувчи, пешоб ҳайдовчи омил сифатида қўллаган. Айниқса, чўгга қўмилган беҳи яхши ҳазм бўлади. Беҳи сувига асал қўшиб танавул этилганда сурункали жигар хасталигида даво. Беҳи терни тўхтатади, нафас аъзолари учун фойдали, чанқоқни босади, қусмига қарши фойда қилади. Беҳи

шираси астма, қон турпурли ва бошқа касалликларга, уруғидан олинган шиллиқ эритмаси ўпка ва нафас йўллари хасталикларига даво бўлади. Уруғи

томоқ қирилишида яхши наф келтиради. Шамоллаганда, йўталда беҳининг ичига асал ёки думба ёғи қўйиб буғда пиширилгани шифодир.

"Беҳини кўп истеъмол қилиш мумкинми?", деган савол турғилиш табиий. Ҳамма нарсанинг меъёри бор. Беҳини кўп истеъмол қилиш киши ичинги қотририши мумкин. Айниқса, эми-зика аёллар шунинг ёрда сақла-ши лозимки, беҳидаги ошловчи моддалар болани эмизганда сут орқали ўтади ва боланинг ичинги қотиради, пировардида у қийналади. Шундай ҳол рўй бер-са, шивит (укроп) сувини бериш керак. Меъёрида танавул этсангиз, жаннат меваси беҳи соғли-гингизга таян бўлади.

М. МИРЗАШАРИПОВ

ЖАННАТ МЕВАСИ

бўлса, кўмиб қўй-лик, деб хабар олгани келишса, бемор беҳи ғажиб ўтирган эмиш.

Улар хайратдан лол қolib, яна Лўқмони Ҳакимни топиб келишибди. Лўқмони Ҳаким ҳам бу ишга хайрон қolib, беҳи дарахтига ўда-ғайлабди:

- Хой бўки, мева-но набобат ўзи-нинг қайси касалга даво эканли-гини тилга олиб менга айтса-ю сен нега индамадинг?

Беҳи дарахти:

- Аввало сен мени менсиммаг-динг, ундан сўнг, менинг сенга ҳисоб берадиган жойим йўқ. Мен жаннат мевасиман, агар ҳисоб бер-гулик бўлганимда ҳам Одам Атога берадирим...

Лўқмони Ҳаким сўрабди:

- Қандай дардларга давосан?

Оғриётган аъзога малҳам кўйиш ёки компресс боғлаш жўн ишдек туюлади. Бирок, уй шароитида ўзимизча қилаётган муолажа ҳамма вақт ҳам тўғрими? Келинг, ҳонаки муолажалар фойдали ва самарали бўлиши учун қуйидаги қондаларга риоя қилайлик.

КОМПРЕССЛАР ҲАҚИДА БИЛИБ ОЛАЙЛИК.

Компресслар қуруқ ва нам бўлади.

■ Қуруқ компресс доқа ва пахтанинг бир неча қават тахланган ҳолида оғриқ жойга устидан бинт билан маҳкам бойлашдир. Бундай компресс баданнинг жароҳатланган жойига, айтайлик лат еган ёки куйган қисмига совуқдан ва ифлослашдан сақланиш учун қўйилади.

Нам компресслар совуқ, қайноқ, илқ ва дорилардан тайёрланган бўлади.

■ Совуқ компресслар янгигина ҳосил бўлган гуррани қайтарди, мигрен, бурундан қон кетиши, шунингдек ҳарорат кўтарилганда бош

оғриғини тўхтатади. Совуқ компресс мана бундай тайёрланади: юмшоқ мато ёки доқа бир неча қават тахланиб, совуқ сув билан намланади ва энгилгина сиқиб юборилади. Оғриқ жойга қўйилган компресс ҳароратдан илқий бошлади. Шунинг учун ҳар 3-4 дақиқада алмаштирилиб турилади. Муолажани 5 дақиқадан 40 дақиқача давом эттирасиз.

■ Иссиқ компресслар қон томирларини тезда кенгайтиради, қон айланишини яхшилайди, натижада оғриқ пасайиб, ички орган мушакларининг қисилишини қолдиради. Бундай компресс бўғимлар касалланганда ҳам яхши ёрдам беради.

Иссиқ компресс тайёрлаш учун юмшоқ матони бир неча қават тахлаб, иссиқ сувга ботириб, энгил сиқиб юборинг ва оғриётган жойга қўйинг. Устидан клёнча ёки полиэтилен халтача, кейин пахта билан боғласангиз, иссиқлик анча пайтгача сақланади. Сув ўтказмайдиган ёпинғич нам матодан катта ҳажмда бўлиши керак. Орадан 10 дақиқа ўтгач, матони яна иссиқ сув билан ҳўллаш лозим. Шунинг учун компрессни бинт билан маҳкамлаш шарт эмас, қўл билан ушлаб турсангиз кифоя. **Эсингизда бўлсин, иссиқ компрессни қорин бўшлиғи ўткир ва сурункали шомоллаганда, ҳарорат кўтарилганда,**

қон босими баланд бўлганда бош қисмига асло қўйиб бўлмайди.

■ Иситувчи компресс қон томирларини узоқ пайтгача кенгайтириб туради. Бунинг натижасида шомоллаш жараёни тўхтади, тўқималар шишини қайтаради, мушаклар тортилишини тўхтатади, оғриқни сусайтиради. Бундай компресслар тери шомоллаганда, шунингдек бўғимлар оғриғида, томоқ оғриғи, фарингит, плеврит, эмизикли сут безлари шомоллаганда тан жароҳатларини даволашда яхши наф беради.

Иситувчи компрессни тайёрлаш қийин эмас. Ип газлама бўлагини бир неча қават тахлаб, илқ сувга ботириб олиб, энгилгина сиқиб ташланг ва уни оғриқ жойга қўйинг. Устидан клёнча бўлагини компрессни бутунлай ёпадиган қилиб ёпинг. Клёнка устидан эса ҳажми катта,

қалин пахта қўйинг. Компрессни бинт билан маҳкамланг. Шундай қилганда тери билан клёнча орасида ҳосил бўлган сув буғи шифобахшлик таъсирини ўтказиши. Агарда клёнча ёки пахта яхши беркитилмаса, оғриқ жойга қўйилган илқ компресс тезда совиб қолади. Компресс тўғри қўйилса, аввал совуқ, кейин эса ёқимли ҳарорат ҳис этилади. Компресс олиб ташланганда қатланган мато намроқ ва илқ сақланган бўлиши керак. Бу муолажа 6-12 соат давом этиши керак, шунинг учун уни тунда қўйиш мақсадга мувофиқдир. Айниқса, ароқдан тайёрланган компресс самарали ёрдам беради, лекин у терини кичишти-

риши мумкин.

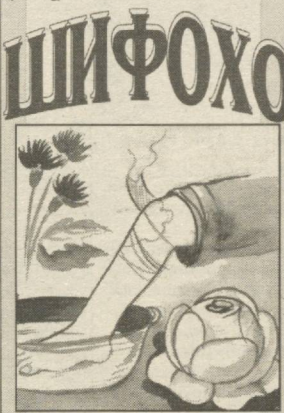
■ Дорили компресс оддий компрессларга қараганда анча кучли ва таъсирчан, негаки сувга камфора ёғи, ментол ёки меновазин мойи қўйилади. Ярим литр сувга 2 ош қошиқ камфора ёғи иситувчи компресс ангины, милкнинг йиринглаши ва қулоқ шомоллаши хасталиқларини даволашда яхши самара беради.

ДИҚҚАТ!

Компресснинг қандай тури бўлмасин, уни иситма кўта-

рилганда, юрак хасталиқларида, бош мия қон томирлари шикастланганда, тромбфлебидда, шунингдек чипкон, темиртки, экзема каби ўткир тери касалликларида асло қўллай кўрманг. Сил, юқумли касаллик, бўғимлар шишганда ҳам компресс тўғри келмайди.

■ Уй шароитида оғриган жойга суяқ дори ёки иссиқ сувга

ҳўлланган бинт боғлаш, шунингдек суяқ дорини латта ёки пахтага суртиб оғриқ жойга қўйиш билан даволаш юқорида айтиб ўтган компресслар каби самарали лекин аниқ бир муолажага йўналтирилганлиги билан фарқланади. Суяқ дори қўйиш ёки бинт билан боғлашдан сўнг қуруқ, намроқ ва нам хилларда амалга оширилади. Қуруқ компресс сой бўйидаги иссиқ кум, қул, туз ва ёрма воситаларини қўйишдан иборатдир. Намроқ компрессда қайнатилган картошка ёки духовкада сувсиз буғланган сули ишлатилади.

Қайноқ қул, кум, туз, гречка ёрмаси ёки буғланган сули қанолдан қилинган халтачага солинади, эзилган картошка эса пишиқ матога ўралади. Тайёрлаган халтачамизни аввалига усти сояқ билан бир неча қават ўралган қисми оғриқ жойга қўйилади, кейин совуқ бориши сайин ўзини қўйса бўлади. Нам компресслар кепак, зигир уруғи, мойчечак, хушбўй ўтлар ва похол қичкиндиларидан тайёрланади. Бу нарсалар қайнатилади, суви сиқилади, сал қуритилади ва сояққа ўраб, оғриқ жойга қўйилади. Устидан клёнча ва пахта билан ўралиб, бинт билан маҳкамланади. Бу хилдаги компресс аста-секин совутилади ва унинг таъсири 1-2 соатгача давом этади.

Суяқ дорини латта ёки пахтага суртиш билан амалга ошириладиган компресс тери қаттиқ шомоллаши оқибатида пайдо бўлган қичиниш, сувлашни, шунингдек кўз, қоғоқ, лимфатик томирлар касалланганда, тан жароҳатида, ўткир бавосилда яхши самара беради. Ушбу компрессни тайёрлаш учун бир неча қават қилиб тахланган докани доривор гиёҳ суви (мас. мойчечак)га ҳўллаб, касал жойга қўйилади. Латтани ҳар 3-5 дақиқада алмаштириб турилади. Муолажа 30-40 дақиқа давом этилади.

ХАЛҚ ТАБОБАТИ ТАЖРИБАСИДАН

Ташқи аъзолар касалланганда компрессларнинг фойдаси дори-дармонлардан кўра анча самаралидир. Қуйида бир қанча мисоллар билан фикримизни далилламоқчимиз.

■ Товон замбуруғ касалига учраганда вероника (бинафша гулли ўтсимон ўсимлик) бошоғи билан компресс қилинади.

■ Қулоқ отит билан оғриганда бутасимон қора маржонни мойчечак билан қаттиқ буғлаб халтачага солиб, қўйилади. Унинг суви билан қулоқни чайиб юборса ҳам бўлади. Ароқ ва асал баробар олиниб, аралашмани компресс қилинса ҳам фойдаси каттадир.

■ Бурундан қон кетганда совуқ компресс қўйилади.

■ Агар йўтал тўхтамаса, асал билан тайёрланган компрессни кўкрак ва елкага қўйиш керак.

■ Оёқ оғриғида буғланган қайин барглари халтачага солиб, оғриқ жойларга боғланади.

■ Карамли компресс иссиқ лозим бўлган барча жойларга, жумладан оналар бронхит ва мастит билан оғриганда қўйилса, нафи тез билинади. Карам барги буғга тутиб ёки қайноқ сувга ботириб олинган, у юмшайди. Сал совутиб олинган, юмшоқ томони билан баданга боғланади.

■ Баданга чипкон чиққанда, судта қайнатилган пиёз жуда фойдали эканлиги азалдан маълум. Қайноқ пиёз барги биттадан яра жойга қўйилади ва совуқча ушлаб турилади. Кейинчалик ярага ароқ ва асалдан қилинган компресс қўйилади.

■ Бўғимлар оғриганда, бод касалига тез тўзалмайдиган яраларга, экземага маврак (шалфей)ни қайноқ ҳолида компресс қилиш керак.

■ Мойчечакнинг қайноқ компрессни таъсирчан терини тинчлантиради, бадандаги тешикчаларни кенгайтиради.

■ Томоқ оғриганда янги творогни совуқ ҳолича компресс қилинса, тез тўзалади.

■ Эман дарахти пўстлоғи қайнатмасини матога ҳўллаб, тирналган ва шилинган жойларга компресс қилиш ҳам яхши наф беради.

■ Оғриқ бўғимлар учун қирғичдан ўтказилган бўтқаси жуда фойдалидир.

МАСЛАХАТИМИЗ ШУКИ...

Ҳар қандай ўт-ғиёҳлардан компресс тайёрлаб бўлган, уларни ташлаб юборманг. Мисол учун, сийдик ҳайдаш учун ишлатилган гиёҳларни остеохондроз ва ревматизм боди хасталиқларини даволашда яна қайта ишлатса бўлади. Бунинг учун гиёҳларни йиғиб 45-50° сувда иситилади ва қаватланган доқа орасига олиб, оғриқ жойга боғланади. 15-20 дақиқа таъсир этиб туради. Ушбу муолажа ҳар куни ёки кун ора 10-12 марта такрорланади.

Жамила АСАДОВА
тайёрлади

ЗАЙТУН МОЙИНИНГ КУДРАТИ

Қиш охирилганда, юзингиз териси қуруқшаб қолади. Юзингизнинг қуруқшаб, кўчиб қолган жойларини ушбу усул ёрдамида тартибга келтириш мумкин. Бир қошиқ шакар ёки туздан олиб зайтун мойи билан аралаштиринг. Сўнгра юзингизнинг қуруқ жойига қўйинг. Тери учун мана шундай табиий восита жуда фойдали ва қулайдир. Бир оз иситилган зайтун мойидан юз териси ва бадан учун юмшатовчи восита сифатида фойдаланиш мумкин. Агарда сочларингиз қуруқ, жилвасиз бўлиб қолган бўлса, зайтун мойи бунда ҳам асқотади. Буни сочингизга бир неча томчи томизангиз кифоя.

СОЧ ЮВИШГА ВАҚТИНГИЗ БЎЛМАСА...

Агарда сочингизни ювишга сира вақтингиз бўлмаса, унда бизнинг маслаҳатимизга қулоқ тутинг. Болалар упаси ёки буғдой унидан ховучингизга озгина олинган, сочларингиз илдизига

сочинг. Сўнгра сочингизни тарасангиз, турмагингиз янгигидан қилингандай чиройли туради, чунки болалар упаси ёки ун кераксиз ёғларни шимиб олишга қодир.

КОВОКЛАРИНГИЗ ШИШСА, НИМА ҚИЛАСИЗ?

Бунинг йўли осон: оддий қошиқни совуқ сувга ботириб, сўнг уни бир неча дақиқа ковокларингизга қўйиб турунг. Шунда ковокларингиз шиши бирпасда қайтади, қўзларингиз ёрқинроқ чакнайд.

Лабларингиз қуруқшаса нима қилиш мумкин? Яна бунда сизга тиш чўткаси ёрдамга келади. Тиш чўткаси билан лабларни силаш ажойиб самара беради, ҳам қонни юриштирилади, лабларингиз тик, қонли бўлиб қолади.

Лаб бўғини тежайсизми? Юзга мўлжалланган тонал крем-мойпасидан пича олиб, лабга сурилса бас, ҳам тежайди, ҳам лаб чиройли кўринади.

ШАМПУНЬ ЎРНИГА ДАМЛАМА

Агарда сочларингиз ёғли бўлса, яхшиши, шампунь билан ювишни бас қилинг. Икки ой давомида эман пўстлоғидан (дорихоналардан топиш мумкин) тайёрланган дамлама билан ювинг. Дамлама учун 3 ош қошиқ эман пўстлоғига 1 л. сув қўшинг ва паст оловда 15 дақиқа қайнатинг.

М. АҲМЕДОВА
тайёрлади

КЎЗИМГА ҚАРАГИН...

СИНАЛГАН ҲАҚИҚАТЛАР

Кўзларгина доимо ҳақиқатдан сўзлайди. Буни кўпчилик яхши тушунади. Мутахассислар эса биринчи навбатда кўзнинг тузилишига эътибор қилишни мас-

лаҳат беришади. Аммо эркак ва аёлларнинг кўзлари бошқа-бошқа нарсалар ҳақида сўзлашини унутманг.

Мафтункор Анжелина Джолининг шахло кўзлари нақадар гўзал...

ШАХЛО КЎЗЛАР

АЁЛ: Унинг шахло кўзлари ўзининг эҳтиросга бой, жозибадорлиги билан ажралиб туради. Ишқий муносабатлари пок. Кўнглига ёкмаган кишисига буни иккиланмай айта олади. Лекин оташин муҳаббати ва эҳтирослари туфайли шахло кўзли хонимнинг ҳамма қилиқларини кечириверилади.

Очигини айтганда баланд мавқега у чиройли шахло кўзлари туфайли эришиши ҳам рост.

ЭРКАК: Кўзлари катта-катта эркаклар очик кўнгилли ва дардли инсонлар бўлиб кўнглидаги айёрликлардан эҳтиёжлари учун фойдаланадилар. Шунинг учун уларни доимо назорат қилиб туриш керак. Бундай эркакни тузоққа илинтириш осон. Ҳар қандай имкониятдан шуҳрат қозониш учун фойдаланади. Уларни шоу-бизнес, реклама ва театрларда кўплаб учратиш мумкин.

Робби Уильямс сеҳрли нигоҳлари билан ҳатто Никол Кидмани ҳам ўзига ром эта олди.

БОДОМ КЎЗЛАР

АЁЛ: Бодомсимон кўзли аёл бир неча эркакни бирданига севиб, қолиши ва ҳар бирининг бурнидан ип ўтказиб олиши мумкин. Афсуски улар ўз муҳлисидан тез айрилади. Ахир қайси эркак шунча ҳиёнатга чидайди, дейсиз? Лекин бундай аёл ҳаётдан лаззатланишни яхши билади ва йўқотганларининг ўрнини тезлик билан тўлдирди.

ЭРКАК: Бундай кўзли эркак ўзгарувчанликини ёқтиради. Унга хотиржам яшаш бегона. Лекин бундай ҳаёти уни дўстлардан ажрата олмайди.

Бекиёс жозибали бодомсимон кўзлар соҳибаси италиялик актриса Орнелла Мути эҳтиросли эркалашларининг тани олади. Унинг атрофини навқирон ишқибозлари бекорга ўраб олишмайди.

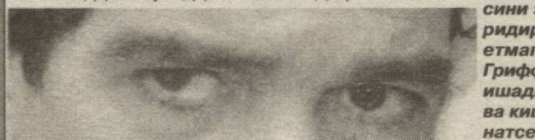
ЧУҚУР КЎЗЛАР

АЁЛ: Кўзлари чуқур аёлнинг оёқлари ерда мустаҳкам турса-да, ҳаёллари осмонда учиб юради. Ҳаёлпарастликка мойил бўлишига қарамай совуққонлиги боис атрофдагиларга сирли бўлиб кўринади.

ЭРКАК: Кўзлари чуқур жойлашган эркак эса - Казаков, Дон-Жуан, Дон Кихот ва Д.Артаньян-

ларнинг худди ўзидир. У кўплаб севиғи саргузаштлари ва воқеалар ичра яшайди. Юқоридаги қахрамонларимизнинг саргузаштлари эса унинг кечмишлари олдидан шунчаки, арзимасдек туюлади.

Испаниялик Антонио Бандерас хаёлараст бўлса-да, ниҳоятда ишчан. Кўзлари чуқур жойлашган. У Голливуд чўққисини забт этган ягона испан актёрдир. Тўғри, айрим тилига кучи етмаганлар бунга унинг Мелани Гриффитга уйланиши сабабчи дейишади. Аслида у бунга истеъдоди ва кишини ҳайратлантирувчи меҳнатсеварлиги билан эришди.

КҲИЙК КЎЗЛАР

АЁЛ: Кўзлари кичик аёлнинг фикру ҳаёли ўз мавқеини мустаҳкамлаб олишдан иборат бўлади. У ўзига жуда ишонади, ҳисоб-китобни қотиради. Туғма ишчанлик қобилияти билан бир вақтда муҳаббат борасидаги таваккалчилик бундай кўзлар соҳибасига фаолиятининг ҳамма соҳасида катта даромад келтиради. Омма учун энгил кайфият ва ҳушчаққалик билан хизмат кўрсата олган кичик кўз соҳибаси катта мукофот билан тақдирланади.

ЭРКАК: Кўзлари кичик эркаклар шахсий ҳаётини мустаҳкам чиганоғига яширган шиллиққуртга ўхшайди. Аммо, унинг шу кичик дунёсига кира олган аёлга серхашам ҳаёт ва меҳр

муҳаббат қафолатланган. У севиғисини қўлида кўтариб юради. Лекин, унинг раҳки олдидан Отеллонинг раҳки ҳам ҳолва бўлиб қолади.

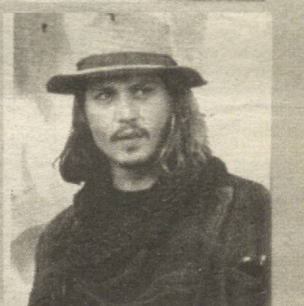
Жозибатор Клаудиа Шиффер эса ҳаётда юксак мавқега эга бўлиш учун аёлнинг кўзлари шахло бўлиши унча шарт эмаслигини исботлади. У кийик кўз соҳибаси бўлишига қарамай буюк кўзбойлагич Девид Копперфильднинг оташин муҳаббатига сазовор бўла олди.

Натижада Клаудиа Америкада, Дэвид эса Европада жуда машҳур бўлиб кетишди. Аёлларнинг кийик кўзлиси нимани истаётганини аниқ билиб, тиришқоқлик билан ўз мақсадлари сари борадилар.

Голливуд юлдузи Жонни Депп ўзининг ўта машҳурлигига қарамай турли йигинларни ёқтирмайди. У анча кўпол, мустақил бўлиб ўзининг шахсий қонунлари билан яшайди. Шунга қарамай аёллар уни ўлгудек яхши кўришади.

Бироқ, у озгин, келишган ва эҳтиросли аёлларни маъқул кўради.

Фол кўринг

СИЗНИ НИМА КУТАЯПТИ?

Ярим тунда қоғоз парчасига севиғилингиз номини ёзинг. Шам ёқиб бу қоғозни кулга айлангунча ёндингиз ва овоз чиқариб шундай дег: "Бу одам мен билан бахтли турмуш қураммикан?" Қоғоз кулни кафтингизга йиғиб олиб дерзанинг кичик ромидан чиқариб очинг. Агар шамол кулни ҳар ёққа учуриб кетса, демек бу одам билан турмуш қуришингиз даргумон. Кул кафтингиздан учиб кетмаса, демек шу одам билан тезда тўйингиз бўлиши кутилади.

Саҳифани Дилбар ва Басира тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган кўлёмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди.

Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият» дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила -133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа компанияси босмахонасида чоп этилади. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00
Босишга топширилди - 21.00

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»
Акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот ва ахборот агентлигида № 027 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г - 140. Формати А-3, ҳажми 4 босма тоб, Адади - 18403

Саҳифаловчи — А. ТОХИРОВ.
Расом — Н. ХОЛМУРОВОВ.
Навбатчи — Н. ЙҮЛДОШЕВА.
Мусахҳиҳ — С. САЙДАЛИМОВ.